

รายงานฉบับสมบูรณ์

โครงการการพัฒนารถไถเดินตามเพื่อผลิตโดยใช้แบบร่วมกัน

โดย

นายอัคคพล เสนาณรงค์ นายสุภาษิต เสงี่ยมพงศ์

กองเกษตรวิศวกรรม กรมวิชาการเกษตร

เสนอ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย สิงหาคม 2542

กิตติกรรมประกาศ

โครงการการพัฒนารถไถเดินตามเพื่อผลิตโดยใช้แบบร่วมกัน ได้รับการจัดสรรทุนในการ ทำวิจัยจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย ทางคณะผู้วิจัยจึงใคร่ขอกราบขอบพระคุณมา ณ ที่นี้ คณะผู้วิจัยต้องขอขอบพระคุณ รศ.ดร. วินิต ซินสุวรรณ ผู้ประสานงานโครงการที่ได้ให้ความ ช่วยเหลือในการประสานงานโครงการอย่างเต็มที่ตลอดมา คณะผู้วิจัยต้องขอขอบพระคุณ ดร. อนันต์ ดาโลดม อธิบดีกรมวิชาการเกษตร ที่ให้การสนับสนุนโครงการตลอดจนร่วมส่งเสริม การเผยแพร่ผลงานอย่างเต็มที่ คณะผู้วิจัยขอขอบคุณ นายสุรเวทย์ กฤษณะเศรณี ผู้อำนวยการ กองเกษตรวิศวกรรม และ นายชาญชัย โรจนสโรช หัวหน้ากลุ่มงานวิจัยวิศวกรรมผลิตพืช ที่ให้ คำปรึกษาในการดำเนินงานที่เป็นประโยสน์มากมาย นคกจากนี้ในการดำเนินงานวิจัยนี้จนเสร็จ เรียบร้อยคณะผู้วิจัยได้รับความร่วมมืออย่างดีจากภาคเอกชน 13 ราย ในการร่วมวิจัย ออกแบบ และสร้างต้นแบบได้แก่ บ. จักรเพชรแทรกเตอร์ จำกัด, หจก. สามัคคีโลหะกิจ, หจก. จ.เจริญชัย (นายเจ่า) อยุธยา, บ. อินเตอร์การเกษตร จำกัด, หจก. มุ้ยเล้งอุตสาหกรรม, บ. รุ่งเพชรเอ็น จิเนียริ่ง จำกัด, บ. กอเลี่ยงเฮง (1997) มาร์เก็ตติ้ง จำกัด, บ. ไทยแทรกเตอร์อุตสาหกรรม จำกัด, บ. ซี.อาร์.แทรกเตอร์ จำกัด, บ. อุตสาหกรรมเฟืองเกียร์ จำกัด, บ. สามมิตรมอร์เตอร์สแมนูแฟค เจอริ่ง จำกัด, บ. เอ เอส ที อินดัสทรี จำกัด และ บ. เค แอนด์ โอ เอ็นจิเนียริ่ง จำกัด ซึ่งต้องขอ ขอบคุณมา ณ ที่นี้ สุดท้ายคณะวิจัยขอขอบคุณข้าราชการและลูกจ้างกองเกษตรวิศวกรรมทุก ท่านที่ได้ร่วมดำเนินการวิจัยจนโครงการนี้สามารถประสบผลสำเร็จตามเป้าหมาย

บทคัดย่อ

การผลิตรถไถเดินตามโดยใช้แบบร่วมกันสามารถลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มคุณภาพของ ชิ้นส่วนให้สูงขึ้น โดยเป็นผลจากการผลิตชิ้นส่วนคราวละมากๆ ของผู้ผลิตชิ้นส่วน ตลอดจนยังเป็น การเพิ่มประสิทธิภาพในการบริการหลังการขายของร้านค้าทำให้เกษตรกรสามารถหาอะไหล่ใน การซ่อมแซมรถไถเดินตามได้อย่างสะดวก คณะวิจัยซึ่งประกอบด้วยวิศวกรของกองเกษตร วิศวกรรม กรมวิชาการเกษตร ร่วมกับตัวแทนจากโรงงานผู้ผลิตรถไถเดินตามและผู้ผลิตชิ้นส่วน รวม 13 ราย ได้ทำการออกแบบระบบเกียร์ถ่ายทอดกำลังของรถไถเดินตาม เพื่อมคบให้แก่ สาธารณะสำหรับนำมาใช้เป็นแบบในการผลิตร่วมกัน โดยแบบที่กำหนดจะมีหลักการออกแบบคือ ต้นทุนต่ำ ประกอบง่าย และมีคุณภาพสูง โดยให้รถไถเดินตามมีฟังก์ชั่นการทำงานเท่าที่จำเป็น คือ มี 2 เกียร์เดินหน้า 1 เกียร์ถอย โดยมีอัตราทดเกียร์ 1, เกียร์ 2 และเกียร์ถอย เท่ากับ 1:20.09, 1:5.78 และ 1:37.67 ตามลำดับ การออกแบบชิ้นส่วนอาศัยหลักวิชาการในการออกแบบโดยอิง มาตรฐาน ISO เป็นหลัก ร่วมกับการศึกษาและพัฒนาจากประสบการณ์ของผู้ผลิตรถไถเดินตาม กลไกการทำงานของเกียร์จะเป็นลักษณะกลไกที่ใช้อยู่ในรถไถเดินตามส่วนใหญ่ คือ ประกอบด้วย 4 เพลา การเข้าเกียร์เดินหน้าจะใช้ระบบขบกันคงที่ การเข้าเกียร์ถอยจะใช้ระบบเลื่อนขบ แบบของ ์ ชิ้นส่วนจะแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ แบบบังคับ และแบบแนะนำ โดยแบบบังคับได้แก่ เฟืองเกี่ยร์ และ เพลา ส่วนแบบแนะนำได้แก่ เสื้อเกียร์ เสื้อลูกปืน และมู่เล่ ในขั้นต้นได้ประกอบรถไถเดินตาม ต้นแบบรวม 6 คัน และทำการทดสอบความสามารถการถ่ายทอดกำลังของรถไถเดินตามต้นแบบ ในห้องปฏิบัติการ รวมถึงทำการทดสอบการใช้งานในแปลงเกษตรกรประมาณคันละ 100 ไร่ แม้ว่า จากการทดสอบรถไถเดินตามสามารถทำงานได้ดีตามต้องการ คณะวิจัยก็ยังปรับปรุงแบบบาง ส่วนอีกครั้งเพื่อให้เกิดความสมบูรณ์สูงสุด และได้สร้างต้นแบบที่แก้ไขอีก 2 คัน ซึ่งผลการทดสอบ พบว่า รถไถเดินตามมีประสิทธิภาพการถ่ายทอดกำลังสูง โดยมีกำลังที่ต้องใช้ในการเอาชนะแรง เสียดทานในระบบถ่ายทอดกำลังขณะเข้าเกียร์ 1 ประมาณ 0.56 กิโลวัตต์ ซึ่งเป็นเพียงครึ่งหนึ่ง ของค่าที่กำหนดใน มอก. รถแทรกเตอร์เดินตาม เพื่อเป็นการส่งเสริมการผลิตรถไถเดินตามโดยใช้ กรมวิชาการเกษตรได้กำหนดให้ผู้ผลิตรถไถเดินตามที่ผลิตรถไถเดินตามโดยใช้ขึ้น ส่วนของระบบเกียร์ถ่ายทอดกำลังตามแบบที่ได้พัฒนานี้สามารถใช้ชื่อรุ่นของรถไถเดินตามว่า 'เกษตร 72' และสามารถติดตราสัญลักษณ์ของกรมวิชาการเกษตรได้ที่รถไถเดินตาม

Abstract

The production of walk-behind tractors with common model can reduce the costs of production and enhance the quality of their parts due to mass production of the parts. Also, it will increase the efficiency of the retailers' after-sale service, making the farmers able to conveniently find parts for the tractor maintenance. A research team, consisting of engineers from Agricultural Engineering Division, Department of Agriculture, together with representatives from the manufacturers of tractors and parts totaling 13 companies, has designed the gear transmission system of walk-behind tractors and granted it to the public for the use as common model of production. The designing principles for the assigned model are low costs, easy assembling and high quality. The tractors consist of necessary functions, i.e. 2 forward gear and 1 reverse gear, with the gear ratio for first gear, second gear and reverse gear of 1:20.09, 1:5.78 and 1:37.67 respectively. The design of parts relies on technical principles for designing, mainly based on ISO standard, together with the study and development by experience of the tractor manufacturers. The gear mechanism, like those used in most of walk-behind tractors, consists of 4 shafts. The engaging of forward gears applies constant mesh system, while the reverse gear applies sliding system. The parts are divided into 2 portions, compulsory parts and voluntary parts. Compulsory parts are gears and shafts while voluntary parts are gear housings, bearing housings and a pulley. At the initial stage, the research team assembled 6 prototype tractors and conducted the test of their transmission capability in the laboratory, including the test of the use in farm plots of approx. 100 Rai for each tractor. Although the test results indicated that the tractors could work well as required, the research team improved some parts of the model again for maximum perfection and produced another 2 modified prototype tractors. The test results showed that the tractors had high transmission efficiency, as the power used to overcome friction in transmission system while engaging first gear was approximately 0.56 kiloWatt

which was only half of the set value in TIS for walk-behind tractors. To promote the production of walk-behind tractors with common model, the Department of Agriculture has stipulated that the manufacturers who produces the tractors with the parts of the gear transmission system in accordance with this developed model can use the name 'Kaset 72' for the generation of tractors, and can fix the logo of the Department of Agriculture on the tractors.

สารบัญ

		หน้า
กิตติกรร	มประกาศ	ก
บทคัดย่า		ข
Abstrac	t	P
สารบัญ		9
บทที่ 1	บทน้ำ	1-1
	- ความเป็นมาและความสำคัญของการผลิตรถไถเดินตาม	1-1
	โดยใช้แบบร่วมกัน	
	- วัตถุประสงค์	1-3
	- ขอบเขตการศึกษา	1-3
บทที่ 2	วิวัฒนาการและสถานภาพการผลิตรถไถเดินตามในประเทศไทย	2-1
	- รถไถเดินตามนำเข้าจากต่างประเทศ	2-1
	- การพัฒนารถไถเดินตามในประเทศ	2-2
	- สถานภาพการผลิตรถไถเดินตามในปัจจุบัน	2-4
	- รูปแบบของรถไถเดินตาม	2-6
	- มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมรถแทรกเตอร์เดินตาม (รถไถเดินตาม)	2-7
บทที่ 3	การออกแบบรถไถเดินตามเพื่อผลิตโดยใช้แบบร่วมกัน	3-1
	- คณะทำงานเพื่อออกแบบรถไถเดินตามเพื่อผลิตโดยใช้แบบร่วมกัน	3-1
	- แนวทางการออกแบบรถไถเดินตามเพื่อผลิตโดยใช้แบบร่วมกัน	3-2
	- ขั้นตอนการออกแบบเกี่ยร์ถ่ายทอดกำลัง	3-5
	- ข้อจำกัดในการออกแบบรถไถเดินตามให้สอดคล้องกับ มอก.	3-7
	- รายละเอียดการออกแบบชุดเฟื่องเกียร์	3-7
บทที่ 4	การผลิตรถไถเดินตามต้นแบบ	4-1
บทที่ 5	การทดสอบรถไถเดินตามต้นแบบ	5-1
	- ความสามารถในการผลิตชิ้นส่วนตามแบบของโรงงานผู้ผลิต	5-1
	- การทดสอบรถไถเดินตามในห้องปฏิบัติการ	5-2
	- การทดสอบรถไถเดินตามในแปลงเกษตรกร	5-3
บทที่ 6	การแก้ไขแบบรถไถเดินตาม	6-1

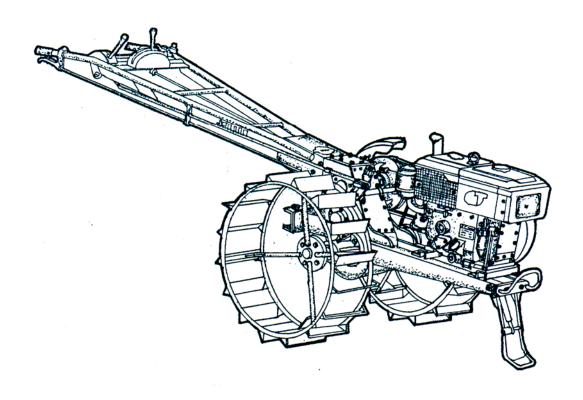
สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 7 การวางแนวทางการส่งเสริมการผลิตรถไถเดินตามโดยใช้แบบร่วมกัน	7-1
บทที่ 8 วิเคราะห์ผลการวิจัย	8-1
บทที่ 9 สรุปผลการวิจัย	9-1
เอกสารอ้างอิง	
ภาคผนวก ก. โรงงานผู้ผลิตรถไถเดินตาม	
ภาคผนวก ข. มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม มอก. 1350-2537	
รถแทรกเตอร์เดินตาม	
ภาคผนวก ค. มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม มอก. 781-2539	
จุดพ่วงอุปกรณ์สำหรับรถแทรกเตอร์เดินตาม	
ภาคผนวก ฆ. มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม มอก. 783-2539	
หน้าแปลนล้อสำหรับรถแทรกเตอร์เดินตาม	
ภาคผนวก ง. คณะทำงานภาคเอกชน	
ภาคผนวก จ. สูตรการคำนวณเฟืองเกียร์ ในโปรแกรม Excel	

บทที่ 1 บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของการผลิตรถไถเดินตามโดยใช้แบบร่วมกัน

รถไถเดินตาม (ภาพที่ 1) เป็นเครื่องจักรกลเกษตรหลักที่ใช้แพร่หลายในการเกษตรของ ประเทศไทย รถไถเดินตามจะถูกใช้เป็นต้นกำลังในแทบทุกขั้นตอนของการผลิตพืช ตั้งแต่การสูบ น้ำ การเตรียมดิน การปลูก การอารักขาพืช การเก็บเกี่ยว และการขนย้ายผลผลิต รถไถเดินตามได้ มีการนำเข้ามาเผยแพร่ในประเทศไทยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2490 และได้มีการพัฒนาให้สามารถผลิตได้ ในประเทศไทยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2501 ปริมาณการผลิตรถไถเดินตามก็เพิ่มมากขึ้นเป็นลำดับ โดย ปัจจุบัน มีปริมาณการผลิตประมาณ 100,000 คันต่อปี คิดเป็นมูลค่าประมาณ 1,500 ล้านบาท (ไม่รวมมูลค่าเครื่องยนต์ต้นกำลัง)

ภาพที่ 1 รถไถเดินตาม

การใช้ขึ้นส่วนเครื่องจักรกลร่วมกัน เป็นวิธีการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตเครื่องจักรกลที่มี ศักยภาพสูง สามารถลดต้นทุนการผลิต และเพิ่มคุณภาพของชิ้นส่วนให้ได้มาตรฐาน ตลอดจนเพิ่ม ประสิทธิภาพในการบริการหลังการขาย สำหรับประเทศไทยในปัจจุบันอุตสาหกรรมหลายประเภท ได้ใช้กลยทธนี้ในการผลิตสินค้าต่างๆ เช่น เครื่องปรับอากาศ คอมพิวเตอร์ เป็นต้น ซึ่งเป็น ประโยชน์ต่อทั้งผ้ผลิตและผ้บริโภค แต่สำหรับการผลิตรถไถเดินตามในประเทศแม้ในอดีตทั้ง ภาครัฐและภาคเอกชนบางส่วนได้พยายามผลักดันที่จะผลิตรถไถเดินตามโดยใช้แบบร่วมกัน แต่ ด้วยกลไกการค้าเสรีในภาวะเศรษฐกิจรุ่งเรือง ซึ่งโรงงานรถไถเดินตามส่วนใหญ่มีการเจริญเติบโต สูงและมีการแข่งขันสูง จึงทำให้แนวทางดังกล่าวไม่ได้รับความสนใจและทำให้รถไถเดินตามใน ปัจจุบันไม่สามารถใช้ขึ้นส่วนร่วมกันได้ แม้ว่าจะมีแบบใกล้เคียงกันมาก อย่างไรก็ตามปัจจุบัน ประเทศไทยได้ประสบปัญหาทางเศรษฐกิจ ซึ่งส่งผลกระทบต่อโรงงานรถไถเดินตามในประเทศ เป็นอย่างมาก การผลิตรถไถเดินตามโดยใช้แบบร่วมกันอาจจะเป็นการพลิกวิกฤติการณ์ครั้งนี้ให้ เป็นโอกาส โดยช่วยให้อุตสาหกรรมการผลิตรถไถเดินตามในประเทศมีการเจริญเติบโตไปในทิศ ทางที่เหมาะสมอย่างยั่งยืน และนำไปสู่การยกระดับการผลิตรถไถเดินตามให้มีมาตรฐานพร้อมที่ จะแข่งขันทั้งในและต่างประเทศได้

ในวันที่ 24 ธันวาคม พ.ศ. 2540 สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ได้ให้ทุน อุดหนุนในการจัดประชุมเพื่อประมวลปัญหาและความต้องการผลิตรถไถเดินตามโดยใช้แบบร่วม กัน ณ โรงแรมมารวยการ์เด้น โดยมีผู้ประชุมประกอบด้วยตัวแทนจากโรงงานผู้ผลิตรถไถเดินตาม และชิ้นส่วน ตัวแทนจากสถาบันการเงิน และนักวิชาการจากภาครัฐ รวม 47 คน จากการประชุมได้ มีมติให้กองเกษตรวิศวกรรมดำเนินการร่วมกับโรงงานรถไถเดินตามต่างๆ ออกแบบรถไถเดินตาม เพื่อนำมาเป็นแบบที่ใช้ในการผลิตรถไถเดินตามโดยใช้แบบร่วมกัน โดยศึกษาพัฒนาจากรถไถ เดินตามที่ใช้อยู่ทั่วไปแต่พัฒนาให้ชิ้นส่วนต่างๆ เป็นไปตามมาตรฐานสากลสามารถผลิตได้ด้วย เครื่องมือมาตรฐาน

วัตถุประสงค์

โครงการนี้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อที่จะพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการผลิต ตลอดจนลด ต้นทุนการผลิตรถไถเดินตามที่ผลิตในประเทศ โดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะดังนี้

- 1. เพื่อออกแบบชิ้นส่วนสำคัญของรถไถเดินตามเพื่อลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มประสิทธิ ภาพการผลิต
  - 2. เพื่อสร้าง ทดสอบ และปรับปรุงต้นแบบรถไถเดินตาม ตามที่ออกแบบ
  - 3. เพื่อส่งเสริมให้โรงงานผู้ผลิตใช้แบบร่วมกันที่พัฒนาขึ้น

ขอบเขตการศึกษา

กำหนดขอบเขตชิ้นส่วนของรถไถเดินตามที่จะผลิตร่วมกันได้แก่ชิ้นส่วนประกอบของระบบ เกียร์ถ่ายทอดกำลัง เช่น เพลา เฟือง เสื้อลูกปืน เสื้อเกียร์ มู่เล่ ฯลฯ

าเทที่ 2

วิวัฒนาการและสถานภาพการผลิตรถไถเดินตามในประเทศไทย

รถไถเดินตามนำเข้าจากต่างประเทศ

พ.ศ. 2490 บริษัท ส.ธวัชชัยนันท์ จำกัด ได้นำเข้ารถไถเดินตามติดจอบหมุนยี่ห้อ Howard Gem Series II ของบริษัท Rotary Hoes จากประเทศอังกฤษ เข้ามาขายในประเทศไทย Howard Gem Series II ใช้เครื่องยนต์แกสโซลีนขนาด 6 แรงม้า ถ่ายทอดกำลังโดยใช้คลัทช์แห้งและเฟือง ใช้ล้อยาง น้ำหนักรวมประมาณ 220 กิโลกรัม (ปฐม, 2523)

พ.ศ. 2496 บริษัท ส.ธวัชชัยนันท์ จำกัด ได้นำเข้า Howard Gem Series IV ซึ่งใช้ เครื่องยนต์แกสโซลีน 2 สูบ ขนาด 9.8 แรงม้า พร้อมทั้งได้เปลี่ยนขนาดของคันมือถือให้ยาวขึ้น และใช้ล้อเหล็กที่มีขนาดโตกว่าล้อยางขนาดเดิมเพื่อให้ห้องเกียร์และเครื่องยนต์อยู่เหนือระดับน้ำ ในแปลงนาโดยสร้างคันมือถือและล้อเหล็กในประเทศไทย (ปฐม, 2523)

พ.ศ. 2500 ทางบริษัท ส.ธวัชชัยนันท์ ได้ร่วมกับบริษัท Rotary Hoes พัฒนา Howard Gem Series IV รุ่นดีเซล โดยเปลี่ยนเครื่องยนต์เป็นเครื่องยนต์ดีเซล Sachs ขนาด 9 แรงม้า ของ เยอรมันตะวันตก (ปฐม, 2523)

ตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2500 ได้มีการนำเข้ารถไถเดินตามยี่ห้อต่างๆ จากประเทศญี่ปุ่น เช่น มิตซูบิชิ ฮอนด้า ยันม่าร์ อิเซกิ และคูโบต้า โดยระยะหลังรถไถเดินตามหลายยี่ห้อได้มีการประกอบ ในประเทศ โดยชิ้นส่วนบางส่วนผลิตในประเทศไทย เช่น การประกอบรถไถเดินตามฮอนด้า รุ่น F 950 CM โดยโรงงานอนุสาร เชียงใหม่ (บัณฑิต และคณะ, 2542)

รถไถเดินตามที่นำเข้าจากต่างประเทศมีราคาสูงกว่ารถไถเดินตามที่ผลิตในประเทศทำให้ มีตลาดไม่มากนัก และในปี พ.ศ. 2525 โดยการผลักดันของสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย จึง มีการคุ้มครองการผลิตรถไถเดินตามในประเทศ โดยใช้มาตรการภาษี และระบบโควต้านำเข้าเป็น ผลให้รถไถเดินตามที่นำเข้าจากต่างประเทศแทบจะไม่สามารถทำการตลาดได้เลย ส่งผลให้ ปัจจุบันมีเพียงรถไถเดินตามจากสาธารณรัฐประชาชนจีนที่มีราคาค่อนข้างต่ำ ซึ่งเริ่มมีการนำเข้า ประมาณ พ.ศ. 2520 เท่านั้นที่ยังมีการนำเข้าในปริมาณที่ต่ำมาก (บัณฑิต และคณะ. 2542)

การพัฒนารถไถเดินตามในประเทศ

ในปี พ.ศ. 2501 กองวิศวกรรม กรมการข้าว (กองเกษตรวิศวกรรม กรมวิชาการเกษตร ในปัจจุบัน) โดย มรว.เทพฤทธิ์ เทวกุล หัวหน้ากอง ได้พัฒนารถไถเดินตามขึ้น โดยใช้เครื่องยนต์ ดีเซล Lister ขนาด 4.5 แรงม้าเป็นต้นกำลัง ใช้โช่ในการถ่ายทอดกำลัง (ปฐม, 2523)

ในปี พ.ศ. 2501 ปีเดียวกับที่ มรว.เทพฤทธิ์ เทวกุล ได้พัฒนารถไถเดินตามขึ้น โรงงานอารี การช่างซึ่งเป็นโรงงานทำขลุกยนต์ในจังหวัดฉะเชิงเทรา ได้พัฒนารถไถเดินตามขึ้นเช่นเดียวกัน รถไถเดินตามใช้เครื่องยนต์แกสโซลีนขนาด 7-8 แรงม้าเป็นต้นกำลัง ใช้โซในการถ่ายทอดกำลัง (ปฐม, 2523)

พ.ศ. 2507 - 2508 โรงงานเรือหางยาว และโรงกลึงในอำเภอพระประแดง จังหวัด สมุทรปราการหลายแห่งได้เริ่มทำการผลิตรถไถเดินตาม โรงงานที่มีชื่อเสียงที่สุดได้แก่ โรงงาน สิงห์ ครุอุตสาหกรรม ของกำนันปรุง ฟักแก้ว ซึ่งได้พัฒนาห้องโช่จากรุ่นแรกที่ทำด้วยไม้มาเป็น เหล็กเหนียว ใช้โช่ในการถ่ายทอดกำลัง และได้รับความนิยมจากเกษตรกรในบริเวณใกล้เคียงเป็น อย่างมาก การใช้รถไถเดินตามในแถบนั้นมีมากขึ้นเรื่อยๆ จนทำให้มีโรงงานผลิตรถไถเดินตามใน อำเภอพระประแดงเพิ่มขึ้นเป็น 4-5 ราย ในปี พ.ศ. 2510 (ปฐม, 2523)

ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2510 จนถึงปี พ.ศ. 2525 ได้มีโรงงานผู้ผลิตรถไถเดินตามก่อตั้งขยายไปทั่ว ประเทศ โดยเฉพาะในพื้นที่ภาคกลาง และมีการพัฒนารถไถเดินตามมาเป็นลำดับ โดยโรงงาน หลักที่เป็นผู้นำในการพัฒนา คือโรงงานสหยนต์ คลองสี่ จังหวัดปทุมธานี โดยได้พัฒนารถไถ เดินตามจากการใช้โซ่ถ่ายทอดกำลัง มาใช้เฟืองเกียร์ที่มีเกียร์เดินหน้าและเกียร์ถอย และเพิ่ม ระบบคลัทซ์บีบเลี้ยว โดยการเข้าเกียร์ทุกจังหวะจะใช้ระบบเลื่อนขบ (Sliding) (บัณฑิต และคณะ, 2542)

นอกจากนี้ในช่วงเวลาดังกล่าวยังมีการพัฒนารถไถเดินตามที่มีลักษณะพิเศษแม้จะไม่
ประสบความสำเร็จทางการตลาดเท่าใดนัก คือ การผลิตรถไถเดินตามอนุสาร โดย โรงงานอนุสาร
และการผลิตรถไถเดินตามเบสโกโดยบริษัทเบสโกอินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด รถไถเดินตามอนุสาร
พัฒนามาจากรถไถเดินตาม IRRI ของสถาบันวิจัยข้าวนานาชาติ ซึ่งได้ทดสอบและเผยแพร่โดย
กองเกษตรวิศวกรรม กรมวิชาการเกษตร เป็นรถไถเดินตามที่มีขนาดกระทัดรัด สามารถใส่ล้อ
พรวนดินใช้ในแปลงหอม กระเทียม และสตรอเบอรี่ ในพื้นที่ภาคเหนือ รถไถเดินตามเบสโกใช้ห้อง

เกียร์ที่ทำด้วยเหล็กหล่อแบบฝา 2 ซีก (ผ่าครึ่งห้องเกียร์) ถ่ายทอดกำลังด้วยโซ่ และเป็นรถไถเดิน ตาม รายแรกที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนและเงินอุดหนุนจากรัฐบาล (บัณฑิต และคณะ, 2542)

ราวปี พ.ศ. 2529 บริษัทจักรเพชรแทรคเตอร์ จำกัด ได้ร่วมกับ โรงงาน พีซีเอส โคราช พัฒนารถไถเดินตามแบบ 2 เกียร์เดินหน้า 1 เกียร์ถอยหลัง มีคลัทช์บีบเลี้ยว มี 4 เพลา โดยการเข้า เกียร์เดินหน้าใช้ระบบขบกันคงที่ (Constant Mesh) การเข้าเกียร์ถอยหลังใช้ระบบเลื่อนขบ (Sliding) ซึ่งโรงงานผลิตรถไถเดินตามในประเทศส่วนใหญ่ได้นำมาเป็นแบบอย่างในการพัฒนาจน ถึงปัจจุบัน เพราะว่ามีความสะดวกในการเข้าเกียร์ขณะรถไถเดินตามเคลื่อนที่ และมีห้องเกียร์ที่ กระทัดรัดกว่าเดิม (บัณฑิต และคณะ, 2542)

ในปี พ.ศ. 2530 กองเกษตรวิศวกรรม กรมวิชาการเกษตร ได้พัฒนารถไถเดินตามให้ สามารถติดจอบหมุนได้ ใช้คลัทช์แทนจ็อกกี้ตึงสายพาน เปลี่ยนเพลาล้อเป็นเพลาหกเหลี่ยมเพื่อให้ สามารถปรับช่วงล้อได้ ใช้เครื่องยนต์ดีเซลขนาด 12 แรงม้า (บัณฑิต และคณะ, 2542)

ในปี พ.ศ. 2534 ศูนย์เทคโนโลยีโลหะและวัสดุแห่งชาติ ได้ให้ทุนวิจัยแก่ ศ.ดร.สุรินทร์ พงศ์ศุภสมิทธิ์ จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและคณะ โดยมี ศ.ดร.จุน ซาไก จากมหาวิทยาลัย กิวชิว เป็นที่ปรึกษาโครงการ ด้วยความร่วมมือของ ห้างหุ้นส่วนจำกัดวิเชียรจักรกลการเกษตร และ บริษัท อิเซกิ ใช้เวลาประมาณ 2 ปี พัฒนารถไถเดินตามจุฬา รุ่น SPJS-60 ขึ้นโดยใช้เครื่องยนต์ ดีเซลขนาด 6 แรงม้า มีเกียร์เดินหน้า 3 เกียร์ เกียร์ถอย 1 เกียร์ มีเพลาอำนวยกำลัง ลักษณะพิเศษ คือใช้ระบบเฟืองดาวนพเคราะห์สำหรับเฟืองขับท้ายและคลัทช์ควบคุมการเลี้ยวซึ่งได้นำลักษณะ พิเศษไปจดสิทธิบัตรสิ่งประดิษฐ์ นับเป็นรถไถเดินตามของไทยรายแรกที่จดสิทธิบัตรสิ่งประดิษฐ์ ส่งผลให้รถไถเดินตามจุฬารุ่น SPJS-60 ได้รับรางวัลชมเชยในการประกวดผลงานวิจัยจาก สภาวิจัยแห่งชาติ ประจำปี พ.ศ. 2536 (สุรินทร์, 2539)

ในปี พ.ศ. 2535 บริษัทสยามคูโบต้าอุตสาหกรรมได้ผลิตรถไถเดินตามสยามคูโบต้า รุ่น NC131 ซึ่งเป็นรถไถเดินตามที่มีห้องเกียร์เป็นเหล็กหล่อแบบฝา 2 ซีก (ผ่าครึ่งห้องเกียร์) มี 3 เกียร์ เดินหน้า 1 เกียร์ถอย ใช้คลัทช์ในการตัดต่อกำลังจากเครื่องยนต์ เพลาล้อเป็นแบบหกเหลี่ยมปรับ ระยะห่างของล้อได้ (บัณฑิต และคณะ, 2542)

ในปี พ.ศ. 2536 ศ.ดร.สุรินทร์ พงศ์ศุภสมิทธิ์และคณะได้รับทุนจากกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม ภายใต้โครงการประดิษฐ์กรรมเพื่อการพัฒนาชนบทพัฒนารถไถเดิน ตามรุ่นไฮเทค ซึ่งใช้เครื่องยนต์ดีเซลขนาด 9 แรงม้า เป็นต้นกำลัง มี 3 เกียร์เดินหน้า 1 เกียร์ถอย หลัง (สุรินทร์, 2539)

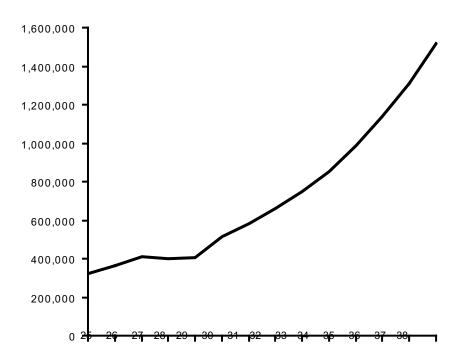
ในปี พ.ศ. 2537 กองเกษตรวิศวกรรม กรมวิชาการเกษตร ได้พัฒนารถไถเดินตามติดจอบ หมุนสำหรับใช้พรวนดินในงานไร่ ด้วยความร่วมมือของห้างหุ้นส่วนจำกัดวิเชียรจักรกลการเกษตร ใบมีดจอบหมุนถูกออกแบบให้มีลักษณะเป็นตัวแอลใช้สายพานในการถ่ายทอดกำลังจากเพลา อำนวยกำลังมาจอบหมุน โดยใช้เครื่องยนต์ดีเซลขนาด 11 แรงม้าเป็นต้นกำลัง (บัณฑิต และ คณะ, 2542)

ในปี พ.ศ. 2538 รศ.ดร. ธัญญา นิยมาภา จากมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้รับทุน อุดหนุนจากศูนย์เทคโนโลยีโลหะและวัสดุแห่งชาติพัฒนารถไถเดินตามติดจอบหมุน โดยรถไถ เดินตามไม่มีเพลาอำนวยกำลัง แต่ใช้ชุดถ่ายทอดกำลังด้วยสายพาน ถ่ายทอดกำลังจากเครื่อง ยนต์สู่ห้องเกียร์รถไถเดินตามและชุดจอบหมุนซึ่งใช้ใบมีดลักษณะเป็นโค้งตัวซี ส่งผลให้รถไถเดิน ตามจะถูกลดความเร็วการเคลื่อนที่ให้เหมาะสมต่อการใช้จอบหมุน (บัณฑิต และคณะ, 2542)

สถานภาพการผลิตรถไถเดินตามในปัจจุบัน

โรงงานผู้ผลิตรถไถเดินตามในประเทศส่วนใหญ่จะพัฒนามาจากอู่ซ่อมหรือโรงกลึงใน ท้องถิ่น ซึ่งมีเครื่องมือไม่มากนัก เช่น เครื่องเชื่อม สว่าน เครื่องกลึง เป็นต้น โดยจะซื้อชิ้นส่วน สำคัญของรถไถเดินตาม เช่น เพลา เฟือง เป็นต้น จากโรงงานผลิตชิ้นส่วนซึ่งรับจ้างผลิตตามสั่ง หรือจากผู้นำเข้าชิ้นส่วนจากต่างประเทศ โรงงานส่วนหนึ่งเมื่อประสบความสำเร็จทางธุรกิจก็จะ ขยายกิจการให้ใหญ่ขึ้น เพิ่มจำนวนลูกจ้าง และซื้อเครื่องมือที่มีราคาแพงเพิ่มเติม เช่น เครื่องมือ ผลิตเฟือง เครื่องปั้มขึ้นรูปโลหะ เครื่องมือชุบแข็งโลหะ เป็นต้น เพื่อผลิตชิ้นส่วนของรถไถเดินตาม ด้วยตัวเอง แต่ก็มีโรงงานอีกส่วนหนึ่งที่แม้ว่าจะมีปริมาณการผลิตสูงก็ยังซื้อชิ้นส่วนที่สำคัญจาก โรงงานผลิตชิ้นส่วนหรือจากผู้นำเข้าชิ้นส่วนจากต่างประเทศ

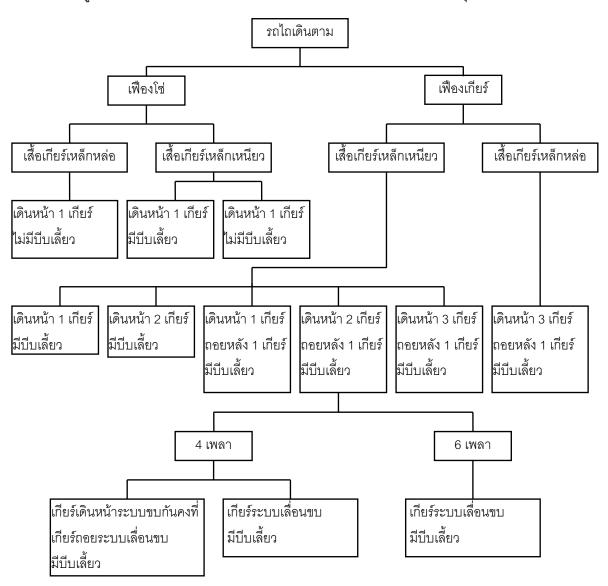
แม้ว่าปริมาณการใช้รถไถเดินตามในประเทศจะมากขึ้นเป็นลำดับ (ภาพที่ 2) แต่จากการ แข่งขันทางการตลาดที่ค่อนข้างมาก ทำให้โรงงานขนาดเล็กต้องปิดตัวไปเป็นลำดับ โดยปริมาณ โรงงานผู้ผลิตรถไถเดินตามลดลงเป็นลำดับ โดยในปี พ.ศ. 2523 มีโรงงานผู้ผลิตรถไถเดินตามถึง 81 โรงงาน (ปฐม, 2523) แต่ในปี พ.ศ. 2535 โดยการสำรวจของกองเกษตรวิศวกรรม พบว่า มี โรงงานผู้ผลิตรถไถเดินตามเหลือเพียง 27 โรงงาน โดยตั้งอยู่ในภาคกลาง 20 แห่ง ภาคเหนือ 4 แห่ง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2 แห่ง และภาคใต้ 1 แห่ง โดยรายชื่อโรงงานและที่อยู่แสดงในภาค ผนวก ก.

ปี พ.ศ. ภาพที่ 2 จำนวนรถไถเดินตามในประเทศ ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

รูปแบบของรถไถเดินตาม

รูปแบบของรถไถเดินตามที่เคยมีการผลิตขายในประเทศ สามารถสรุปได้ดังแผนผังที่ 1

แผนผังที่ 1 รูปแบบของรถไถเดินตาม

จากแผนผังข้างต้นจะแสดงให้เห็นว่า รถไถเดินตามที่ผลิตในประเทศจะมีแบบอยู่หลาก หลาย อย่างไรก็ตามด้วยกลไกของตลาด ซึ่งเป็นไปตามกลไกการค้าเสรีส่งผลให้รูปแบบของรถไถ เดินตามจะเป็นไปตามความต้องการของเกษตรกร โดยประกอบด้วยแรงผลักดันจากการส่งเสริม การขายอีกทางหนึ่ง โดยโรงงานส่วนใหญ่จะมีการคำนวณออกแบบไม่มากนักและขึ้นส่วนสำคัญ เช่น สไปลน์ก็ไม่เป็นตามมาตรฐานสากล การพัฒนารถไถเดินตามของผู้ผลิตจะเป็นการลอกเลียน และดัดแปลงเป็นหลัก ทำให้ปัจจุบันรูปแบบของรถไถเดินตามที่ผลิตในประเทศไทย มีรูปแบบ หลักๆ เหลือเพียง 4 รูปแบบ ได้แก่

- 1. รถไถเดินตามแบบเลื้อเกียร์เหล็กเหนียว 2 เกียร์เดินหน้า 1 เกียร์ถอย แบบ 4 เพลา ซึ่ง ใช้ระบบเกียร์เดินหน้าแบบขบกันคงที่ และระบบเกียร์ถอยแบบเลื่อนขบ ซึ่งโรงงานรถไถเดินตาม เกือบทุกแห่งในประเทศจะผลิตแบบนี้เป็นหลัก อย่างไรก็ตาม แม้ว่ารูปแบบของรถไถเดินตามที่ โรงงานต่างๆ นำไปพัฒนาจะมีหลักสำคัญเหมือนกัน แต่รายละเอียดของชิ้นส่วนในห้องเกียร์ของ รถไถเดินตามที่ผลิตโดยแต่ละโรงงานจะต่างกัน ซึ่งแม้ว่าข้อแตกต่างเหล่านั้นจะมีเพียงเล็กน้อยทำ ให้ไม่เห็นข้อแตกต่างขณะใช้งาน เช่น อัตราทดต่างกันไม่เกิน 5% เป็นต้น แต่ข้อแตกต่างเพียงเล็ก น้อยนั้นก็ทำให้รถไถเดินตามเหล่านั้นไม่สามารถใช้ชิ้นส่วนร่วมกันได้
- 2. รถไถเดินตามแบบเสื้อเกียร์เหล็กหล่อ 3 เกียร์เดินหน้า 1 เกียร์ถอย มีผู้ผลิตไม่มากนัก เช่น รถไถเดินตามสยามคูโบต้า NC131 เป็นต้น
- 3. รถไถเดินตามแบบเสื้อเกียร์เหล็กเหนียว 2 เกียร์เดินหน้า 1 เกียร์ถอย แบบ 4 เพลา ซึ่ง ใช้ระบบเกียร์แบบเลื่อนขบ ซึ่งปัจจุบันมีผู้ผลิตไม่มากนัก ได้แก่ รถไถเดินตามมุ้ยเล้ง เป็นต้น
- 4. รถไถเดินตามแบบเสื้อเกียร์เหล็กเหนียว 2 เกียร์เดินหน้า 1 เกียร์ถอย แบบ 6 เพลา ซึ่ง ใช้ระบบเกียร์แบบเลื่อนขบ ซึ่งปัจจุบันมีผู้ผลิตไม่มากนัก ได้แก่ รถไถเดินตามสหยนต์ เป็นต้น

รูปแบบอื่นๆ ของรถไถเดินตามนอกจากนี้แม้ว่าปัจจุบันนี้อาจจะยังมีการผลิต แต่ก็มี ปริมาณการผลิตต่ำ และมีจำนวนโรงงานผู้ผลิตน้อยมาก

มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมรถแทรกเตอร์เดินตาม (รถไถเดินตาม)

ปลายพ.ศ. 2539 สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม ได้กำหนดมาตรฐานผลิต ภัณฑ์อุตสาหกรรมรถแทรกเตอร์เดินตาม (มอก. 1350-2539) ขึ้น โดยมาตรฐานผลิตอุตสาหกรรม นี้กำหนดขึ้นโดยอาศัยข้อมูลจากโรงงานผู้ผลิตรถไถเดินตาม และกองเกษตรวิศวกรรม กรมวิชา การเกษตรเป็นแนวทาง โดยมีกรรมการวิชาการประกอบด้วยตัวแทนจากหลายหน่วยงาน เช่น กรม ส่งเสริมอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยต่างๆ กองเกษตรวิศวกรรม โรงงานผู้ผลิตรถไถเดินตาม กรมส่ง เสริมการเกษตร ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และสมาคมวิศวกรรมเกษตรแห่งประเทศไทย เป็นต้น

ในมาตรฐานผลิตภัณฑ์รถแทรกเตอร์เดินตามนี้ จะกำหนดส่วนประกอบและการทำ
คุณลักษณะที่ต้องการ เครื่องหมายและฉลาก การชักตัวอย่างและเกณฑ์ตัดสิน และการทดสอบ
รถไถเดินตาม โดยมาตรฐานนี้ครอบคลุมเฉพาะรถไถเดินตามที่ไม่มีเพลาอำนวยกำลัง

ในปลายปี พ.ศ. 2540 บริษัทสยามคูโบต้าอุตสาหกรรม จำกัด ได้รับอนุญาตจากสำนัก งานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมให้รถไถเดินตามสยามคูโบต้า รุ่น NC131 สามารถแสดง เครื่องหมายมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมได้

อย่างไรก็ตามในมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมรถแทรกเตอร์เดินตามไม่ได้กำหนด มาตรฐานของชิ้นส่วนภายในห้องเกียร์ของรถไถเดินตาม จะกำหนดเพียงแต่มาตรฐานจุดพ่วง อุปกรณ์ (มอก. 781-2539) และมาตรฐานหน้าแปลนล้อ (มอก. 783-2539) ซึ่งก็ไม่ได้กำหนดมิติ ของชิ้นส่วนดังกล่าวทั้งชิ้น กำหนดแต่มิติที่สำคัญในจุดที่ต้องใช้ในการถอดเปลี่ยนล้อหรืออุปกรณ์ เท่านั้น นอกจากนี้มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมรถแทรกเตอร์เดินตามก็ไม่ได้เป็นมาตรฐาน บังคับทำให้โรงงานผู้ผลิตรถไถเดินตามส่วนใหญ่ไม่ให้ความสนใจเท่าใดนัก เพราะไม่ต้องการลง ทุนในด้านการพัฒนาแบบและการควบคุมคุณภาพการผลิตเพิ่มเติม

รายละเอียดของมาตรฐานรถแทรกเตอร์เดินตาม มาตรฐานจุดพ่วงอุปกรณ์ และมาตร ฐานหน้าแปลนล้อ แสดงในภาคผนวก ข. ภาคผนวก ค. และภาคผนวก ฆ. ตามลำดับ

บทที่ 3 การออกแบบรถไถเดินตามเพื่อผลิตโดยใช้แบบร่วมกัน

คณะทำงานเพื่อออกแบบรถไถเดินตามเพื่อผลิตโดยใช้แบบร่วมกัน

คณะทำงานเพื่อออกแบบรถไถเดินตามเพื่อผลิตโดยใช้แบบร่วมกัน นอกเหนือจากคณะผู้ วิจัยของกองเกษตรวิศวกรรมแล้ว ยังประกอบด้วยตัวแทนจากโรงงานผู้ผลิตรถไถเดินตาม ผู้ผลิต ชิ้นส่วนรถไถเดินตาม และผู้นำเข้าซิ้นส่วนรถไถเดินตาม ดังต่อไปนี้ (ตัวเข้มจะใช้ในการย่อชื่อภาค เอกชน สำหรับใช้ในการรายงานต่อไปเพื่อให้เกิดความสะดวก)

โรงงานผู้ผลิตรถไถเดินตาม

- 1. บริษัท **จักรเพชร**แทรคเตอร์ จำกัด
- 2. ห้างหุ้นส่วนจำกัด **สามัคคีโลหะกิจ**
- 3. ห้างหุ้นส่วนจำกัด **จ.เจริญชัย** (นายเจ่า) อยุธยา
- 4. บริษัท **อินเตอร์การเกษตร** จำกัด
- 5. ห้างหุ้นส่วนจำกัด **มุ้ยเล้ง**อุตสาหกรรม
- 6. บริษัท **รุ่งเพชร**เอ็นจิเนียริ่ง จำกัด
- 7. บริษัท **กอเลี่ยงเฮง** (1997) มาร์เก็ตติ้ง จำกัด
- 8. บริษัท **ไทยแทรกเตอร์**อุตสาหกรรม จำกัด
- 9. บริษัท **ซี.อาร์.แทรกเตอร์** จำกัด

โรงงานผู้ผลิตชิ้นส่วนรถไถเดินตาม

- 1. บริษัท **อุตสาหกรรมเฟืองเกียร์** จำกัด
- 2. บริษัท **สามมิตรมอเตอร์ส**แมนูแฟคเจอริ่ง จำกัด
- 3. บริษัท **เอ เอส ที**่ อินดัสทรี่ จำกัด

ผู้นำเข้าชิ้นส่วนรถไถเดินตาม

1. บริษัท **เค แอนด์ โอ** เอ็นจิเนียริ่ง จำกัด

รายละเอียดของตัวแทนจากภาคเอกชนแสดงในภาคผนวก ง.

ภาพที่ 3 แสดงการประชุมของคณะทำงาน ณ ห้องประชุมกองเกษตรวิศวกรรม

ภาพที่ 3 แสดงการประชุมของคณะทำงาน ณ ห้องประชุมกองเกษตรวิศวกรรม

แนวทางการออกแบบรถไถเดินตามเพื่อผลิตโดยใช้แบบร่วมกัน

คณะทำงานได้วางแนวทางการออกแบบรถไถเดินตามโดย มีข้อสรุปดังต่อไปนี้

- 1. รถไถเดินตามจะต้องมีราคาถูก แต่ต้องมีคุณลักษณะที่จำเป็นเพียงพอต่อการใช้งาน โดยทั่วไปของเกษตรกร ซ่อมแซมบำรุงรักษาง่าย สามารถผลิตชิ้นส่วนได้โดยโรงงานผู้ผลิตชิ้นส่วน ใหญ่ ประกอบง่าย โดยมีคุณภาพสูง และควรพัฒนาจากรถไถเดินตามที่ใช้แพร่หลายในปัจจุบันซึ่ง มีการยอมรับจากเกษตรกรอยู่แล้ว
- 2. การออกแบบจะใช้หลักการวิศวกรรมย้อนกลับ (Reverse Engineering) โดยอาศัย แบบของรถไถเดินตามที่มีอยู่ในปัจจุบันเป็นแนวทาง ร่วมกับการคำนวณออกแบบตามทฤษฎีใน บางจุด ซึ่งจะเหมาะสมต่อการออกแบบรถไถเดินตามในประเทศไทย ซึ่งผู้ผลิตมีการพัฒนาปรับ ปรุงแก้ไขรถไถเดินตามจากประสบการณ์เป็นลำดับ แต่ขาดงานวิจัยพื้นฐานสำหรับการออกแบบ รถไถเดินตามอย่างเพียงพอ ไม่มีงานวิจัยหาค่า Safety Factor ที่เหมาะสมเพื่อใช้ในการคำนวณ ออกแบบอย่างจริงจัง การใช้หลักการวิศวกรรมย้อนกลับจะป้องกันความเสี่ยงในการออกแบบไม่ ให้เกิดความผิดพลาด และจะได้รับการยอมรับจากทุกฝ่ายทำให้การออกแบบรวดเร็ว
- 3. ออกแบบรถไถเดินตามให้เป็นไปตามมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม รถแทรกเตอร์ เดินตามเท่าที่จะเป็นไปได้ และออกแบบชิ้นส่วนให้เป็นตามมาตรฐาน ISO ที่เกี่ยวข้อง แต่ทั้งนี้ต้อง ไม่เพิ่มต้นทุนโดยขัดต่อความต้องการของตลาด
- 4. รูปแบบรถไถเดินตามอาจมีมากกว่า 1 รูปแบบตามความจำเป็นทางการตลาด แต่ควรมี จำนวนของรูปแบบให้น้อยที่สุด และถ้าจำเป็นต้องออกแบบรถไถเดินตามมากกว่า 1 รูปแบบ จะ

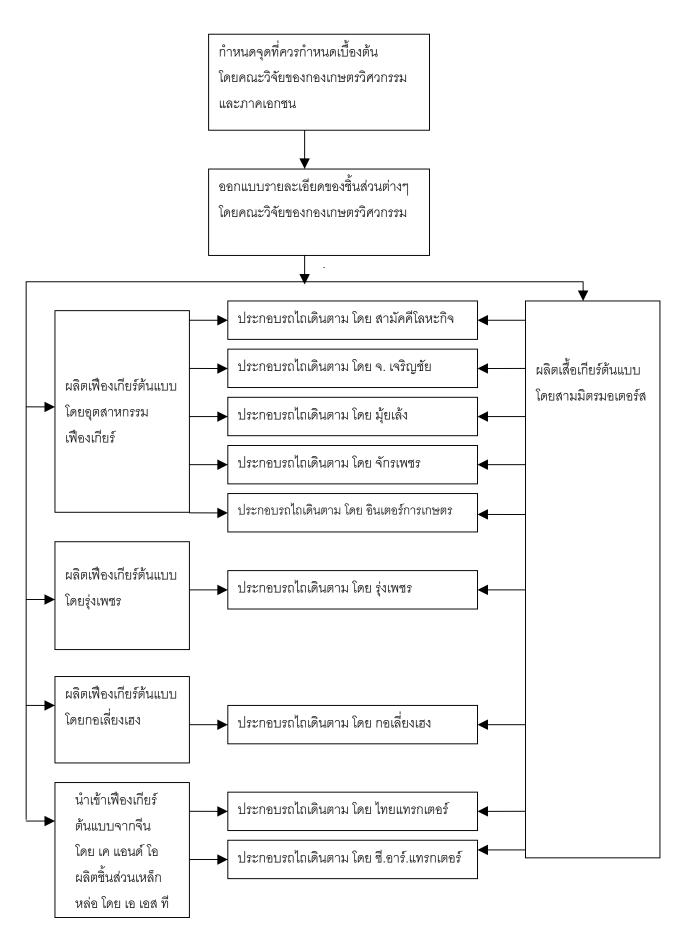
ต้องออกแบบให้ใช้ชิ้นส่วนร่วมกันในแต่ละรูปแบบเท่าที่จะเป็นไปได้ โดยในโครงการนี้ให้พัฒนา รถไถเดินตามแบบเสื้อเหล็กเหนียว 2 เกียร์เดินหน้า 1 เกียร์ถอย แบบ 4 เพลา ซึ่งใช้ระบบเกียร์เดิน หน้าแบบขบกันคงที่ และระบบเกียร์ถอยแบบเลื่อนขบโดยมีคลัทช์ช่วยในการเลี้ยวเพราะมีปริมาณ การผลิตรถไถเดินตามรูปแบบนี้สูงสุด ตลอดจนโรงงานส่วนใหญ่ก็ผลิตรถไถเดินตามรูปแบบนี้

- 5. การออกแบบจะต้องมีความเป็นกลาง การตัดสินใจต่างๆ จะเน้นที่เหตุผลเป็นหลัก โดย บางครั้งแม้ว่าการตัดสินใจในทางเลือกต่างๆ จะมีเหตุผลที่แพ้หรือชนะกันเพียงเล็กน้อย ซึ่งในทาง ปฏิบัติจะดูเหมือนไม่มีความแตกต่าง แต่ก็จะเลือกทางที่มีเหตุผลดีกว่า เพื่อให้ได้ข้อยุติและขจัดข้อ ขัดแย้งว่าไม่เป็นธรรม โดยการตัดสินใจจะยึดถือหลักวิชาการ ความเป็นธรรม ความเป็นกลาง การ ประนีประนอม และการเสียสละของทุกฝ่ายเป็นหลัก ถ้ามีความขัดแย้งในการออกแบบมากก็จะ แก้ไขโดยกำหนดให้มี Category ต่างๆ ในชิ้นส่วนบางจุด
- 6. เพื่อลดการขัดแย้งในการออกแบบ และลดการปิดกั้นการพัฒนารูปแบบของรถไถ เดินตามมากเกินไป การออกแบบรถไถเดินตามจะไม่ออกแบบทุกชิ้นส่วนแต่จะออกแบบเฉพาะชิ้น ส่วนที่สำคัญที่มีผลต่อต้นทุนการผลิตและการซ่อมแซมบำรุงรักษา ซึ่งได้แก่ชิ้นส่วนของเกียร์ถ่าย ทอดกำลังของรถไถเดินตาม โดยจะแบ่งเป็นแบบบังคับ เช่น เฟืองเกียร์ เพลา เป็นต้น และแบบ แนะนำ เช่น เสื้อเกียร์ เสื้อลูกปืน มู่เล่ เป็นต้น

นอกจากนี้คณะทำงานยังได้มีข้อคิดเห็นว่าในเรื่องทางเทคนิคต่างๆ เช่น ค่าความคลาด เคลื่อน วิธีการซุบแข็ง และซนิดของวัสดุ แม้ว่าจะถูกกำหนดในแบบบังคับ แต่ก็ไม่ควรบังคับใช้ อย่างสมบูรณ์ในช่วงแรกของโครงการ เพราะยังไม่มีผู้ผลิตรายใดมีความพร้อมอย่างสมบูรณ์หรือ อาจส่งผลให้เป็นการเพิ่มต้นทุนในการผลิตมากเกินไป แต่ก็ควรกำหนดค่าทางเทคนิคดังกล่าวใน แบบให้สมบูรณ์ เพื่อเป็นแนวทางและเป็นการวางเป้าหมายในอนาคต

จากแผนผังการดำเนินการวิจัยสร้างต้นแบบรถไถเดินตามในภาพที่ 4 จะเห็นว่าครอบคลุม วิธีการผลิตเฟืองเกียร์ตามที่เป็นอยู่จริงในปัจจุบัน คือ ผลิตเฟืองเกียร์ด้วยตนเอง ผลิตเฟืองเกียร์ โดยโรงงานผลิตชิ้นส่วน และนำเข้าเฟืองเกียร์จากจีน

สำหรับการผลิตเสื้อเกียร์ต้นแบบ ทางคณะวิจัยได้รับความร่วมมือจาก สามมิตรมอเตอร์ส ซึ่งเป็นบริษัทผู้ผลิตชิ้นส่วนในอุตสาหกรรมยานยนต์ ในการพัฒนาเสื้อเกียร์ต้นแบบ โดยนำแนว ทางจากแบบเสื้อเกียร์แนะนำของคณะวิจัยไปพัฒนาต่อให้สมบูรณ์ ซึ่งนอกจากจะทำให้การผลิต ต้นแบบรถไถเดินตามสะดวกขึ้นแล้ว ยังจะส่งผลให้การดำเนินการผลิตรถไถเดินตามโดยใช้ แบบร่วมกันเป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะปัจจบันยังไม่มีโรงงานผ้ผลิตเสื้อเกียร์ในประเทศ โรงงานรถไถเดินตามทุกแห่งต้องผลิตเสื้อเกียร์ด้วยตนเอง ซึ่งส่งผลให้ต้องลงทุนสูงในการผลิตเสื้อ เกียร์ที่มีคุณภาพ และยากต่อการเปลี่ยนแปลงแบบของเสื้อเกียร์

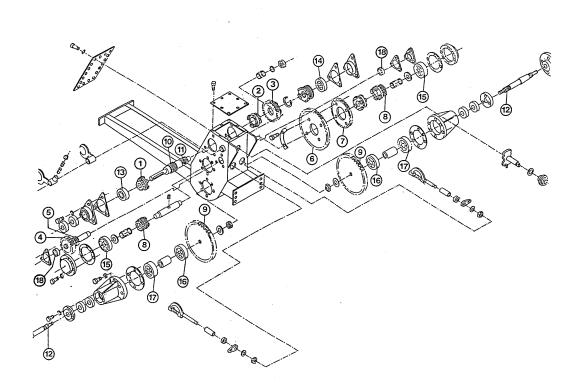

ภาพที่ 4 แผนผังการดำเนินการวิจัยสร้างต้นแบบรถไถเดิน

ขั้นตอนการออกแบบเกียร์ถ่ายทอดกำลัง

1. กำหนดจุดที่ควรกำหนดเบื้องต้น เพื่อใช้ในการออกแบบรายละเอียดของชิ้นส่วนเกียร์ ถ่ายทอดกำลัง

ในการออกแบบชิ้นส่วนของเกียร์ถ่ายทอดกำลังจำเป็นที่จะต้องกำหนดข้อมูลหลักของจุด หลักๆ ขึ้นมาก่อน แล้วจึงออกแบบรายละเอียดภายหลังให้สอดคล้องกัน โดยจุดที่ควรกำหนดเบื้อง ต้นแสดงในภาพที่ 5

(1)	เฟืองเกี่ยร์ถอย 1	(7) เฟืองตามเกี่ยร์ 2	(13) ลูกปืนเพลาหลักขวา
(2)	เฟืองเกียร์ 1	(8) คลัทช์เลี้ยว	์ (14) ลูกปืนเพลาหลักซ้าย
(3)	เฟืองเกี่ยร์ 2	(9) เฟื่องเพลาล้อ	(15) ลูกปืนเพลาคลัทซ์
(4)	เฟืองเกี่ยร์ถอย 2	(10) สไปลน์เฟืองเกียร์ถอย 1	(16) ลูกปืนเพลาล้อ 1
(5)	เฟืองเกียร์ถอย 3	(11) สไปลน์คลัทช์เปลี่ยนความเร็ว	(17) ลูกปืนเพลาล้อ 2
(6)	เฟืองตามเกียร์ 1, เกียร์ถอย	(12) สไปลน์เพลาล้อ	(18) ลูกปืนเพลาถอย

ภาพที่ 5 จุดที่กำหนดเบื้องต้น

รายละเอียดของจุดที่กำหนดเบื้องต้นที่ได้ถูกกำหนด โดยคณะวิจัยของกองเกษตรวิศวกรรม ร่วมกับภาคเอกชนแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 รายละเอียดของจุดที่กำหนดเบื้องต้น

d	a. 0
1. เฟืองเกี่ยร์ถอย 1	16 ฟัน โมดุล 3.5
2. เฟืองเกียร์ 1	14 ฟัน โมดุล 3.5
3. เฟืองเกียร์ 2	36 ฟัน โมคุล 3.5
4. เพื่องเกี่ยร์ถอย 2	30 ฟัน โมคุล 3.5
5. เฟืองเกียร์ถอย 3	14 ฟัน โมคุล 3.5
6. เฟืองตามเกียร์ 1, เกียร์ถอย	75 ฟัน โมคุล 3.5
7. เฟืองตามเกียร์ 2	53 ฟัน โมคุล 3.5
8. คลัทช์เลี้ยว	16 ฟัน โมดุล 4
9. เฟืองเพลาล้อ	60 ฟัน โมคุล 4
10. สไปลน์เฟืองเกียร์ถอย 1	ISO 14 – 8x32x38
11. สไปลน์คลัทช์เปลี่ยนความเร็ว	Category0 ISO 14 - 6x26x30
	Category1 ISO 4156 - 22Zx1.25m
12. สไปลน์เพลาล้อ	ISO 14 – 8x36x40
13. ลูกปืนเพลาหลักขวา	เบอร์ 6306
14. ลูกปืนเพลาหลักซ้าย	เบอร์ 6305
15. ลูกปืนเพลาคลัทช์	เบอร์ 6306
16. ลูกปืนเพลาล้อ 1	เบอร์ 6308
17. ลูกปืนเพลาล้อ 2	เบอร์ 6208
18. ลูกปืนเพลาถอย	เบอร์ 6205

* สไปลน์คลัทช์เปลี่ยนความเร็ว กำหนดให้มี 2 Category เพราะภาคเอกชนส่วนหนึ่งต้องการใช้ สไปลน์ตรง แต่ภาคเอกชนอีกส่วนหนึ่งต้องการใช้สไปลน์อินโวลูทไม่สามารถตกลงกันได้ การใช้ สไปลน์ตรงจะควบคุมคุณภาพได้ง่ายกว่าการใช้สไปลน์อินโวลูท แต่การใช้สไปลน์อินโวลูทสามารถ กำหนดขนาดของเพลาได้ละเอียดกว่า ทำให้เลือกขนาดเพลาได้เหมาะสมกับขนาดของเฟือง กว่าการใช้สไปลน์ตรง เพลาไม่โตเกินความต้องการ ซึ่งทำให้เฟืองมีความแข็งแรง

ข้อจำกัดในการออกแบบรถไถเดินตามให้สอดคล้องกับ มอก.

การออกแบบรถไถเดินตามให้สอดคล้องกับ มอก. จะมีข้อจำกัดอยู่ในจุดหนึ่งคือ การให้ รถไถเดินตามสามารถเบรคได้ในขณะเข้าเกียร์ว่าง ซึ่งแม้ว่าจะสามารถพัฒนาแบบได้ไม่ยากโดย ต่อเพลาถอยออกไปนอกเสื้อเกียร์ แล้วติดตั้งเบรคที่เพลาที่ต่อออกไปนั้น แต่จะส่งผลให้ต้นทุน การผลิตของรถไถเดินตามสูงขึ้น ซึ่งในจุดนี้ผู้ผลิตรถไถเดินตามส่วนใหญ่เห็นว่าไม่จำเป็นและ สามารถพัฒนาได้เมื่อลูกค้ามีความต้องการในอนาคต ทางคณะวิจัยจึงไม่ได้ออกแบบเกียร์ถ่าย ทอดกำลังให้สอดคล้องกับ มอก. ในจุดนี้

ส่วนจุดอื่นใน มอก. ที่ควรคำนึงถึงคือ จุดพ่วงอุปกรณ์และหน้าแปลนล้อ ซึ่งเป็นชิ้นส่วน ภายนอกซุดเกียร์ถ่ายทอดกำลัง โดยในมอก.ไม่กำหนดมิติที่ชัดเจนแต่กำหนดเป็นช่วงของมิติ ทางคณะวิจัยไม่ได้ออกแบบชิ้นส่วนดังกล่าว แต่แนะนำให้ผู้ผลิตรถไถเดินตามไปพัฒนาแบบให้ สอดคล้องกับ มอก. ด้วยตนเองตามความเหมาะสม

รายละเอียดการออกแบบชุดเฟืองเกียร์

- 1. มาตรฐาน ISO ที่ใช้ในการออกแบบ มีดังต่อไปนี้
- 1.1 ISO 14: 1928 Straight-sided splines for cylindrical shafts with internal centering Dimensions, tolerances and verification
- $1.2\ ISO\ 286-2:1988\ ISO\ system\ of\ limits\ and\ fits-Part\ 2:$ Tables of standard tolerance grades and limit deviations for holes and shafts
- 1.3 ISO 4156: 1981 Straight cylindrical involute splines Metric module, side fit Generalities, dimensions and inspection
- 1.4 ISO/TR 4467 : 1982 Addendum modification of the teeth of cylindrical gears for speed-reducing and speed-increasing gear pairs
- 2. การคำนวณเฟืองเกี่ยร์ใช้หลักการคำนวณ S-gearing สำหรับ equal root stress เป็นหลัก แต่ทั้งนี้มีการปรับตัวเลขบ้างให้เหมาะสมกับขนาดของเพลาที่ใช้ในการทำเฟือง โดยใช้ โปรแกรมคำนวณ Excel ดังมีรายละเอียดในภาคผนวก จ. โดยผลการคำนวณเฟืองเกียร์แสดงใน ตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการคำนวณขนาดเฟืองเกียร์

module,m	3.5	3.5	3.5	3.5	4
number of pinion teeth,Z1	14	36	16	14	16
pitch diameter of pinion	49	126	56	49	64
number of gear teeth, Z2	75	53	30	75	60
pitch diameter of gear	262.5	185.5	105	262.5	240
gear ratio,i	5.357	1.472	1.875	5.357	3.750
standard centre distance, a0	155.75	155.75	80.5	155.75	152
actual centre distance, a	158	158	82	158	154
pressure angle, degree	20	20	20	20	20
pressure angle, radian	0.3492	0.3492	0.3492	0.3492	0.3492
inv pressure angle	0.0149	0.0149	0.0149	0.0149	0.0149
working pressure angle, radian	0.3864	0.3864	0.3964	0.3864	0.3833
inv working presure angle	0.0205	0.0205	0.0222	0.0205	0.0199
sum of profile correction factor	0.676	0.676	0.457	0.676	0.524
pinion correction factor	0.449	0.290	0.311	0.449	0.330
gear correction factor	0.227	0.386	0.146	0.227	0.194
topping, mm.	0.117	0.117	0.099	0.117	0.095
pinion diameter, mm	58.910	134.796	64.979	58.910	74.450
gear diameter, mm	270.857	194.970	112.822	270.857	249.360
number of measured pinion	3	5	3	3	3
teeth					
pinion tooth distance	27.603	48.974	27.371	27.603	31.332
number of measured gear teeth	9	7	4	9	7
gear tooth distance	92.082	70.711	37.998	92.082	80.678
pinion root circle diameter	43.393	119.280	49.428	43.393	56.640
	•	•		•	

	gear root circle diameter	255.340	179.454	97.271	255.340	231.550
--	---------------------------	---------	---------	--------	---------	---------

- 3. แบบของชิ้นส่วนเกียร์ถ่ายทอดกำลังจะเขียนด้วยโปรแกรม Autocad เพื่อสะดวกต่อ การแก้ไขแบบ และแบบยังถูกวาดภาพด้วยโปรแกรม SolidWorks เพื่อแสดงภาพ 3 มิติ ของแบบ อีกด้วย โดยการเขียนแบบจะอิงตามมาตรฐาน ISO ดังต่อไปนี้
  - 3.1 ISO 701 : 1988 International gear notation Symbols for geometrical data
- 3.2 ISO 1302 : 1992 Technical drawings Method of indicating surface texture
- 3.3 ISO 1340: 1976 Cylindrical gears Information to be given to the manufacturer by the purchaser in order to obtain the gear required
- 3.4 ISO 2768-1 : 1989 General tolerances Part 1: Tolerances for linear and angular dimensions without individual tolerance indications
- 3.5 ISO 2768-2 : 1989 General tolerances Part 2: Geometrical tolerances for

feature without individual tolerance indications

3.6 ISO 10578 : 1992 Technical drawings – Tolerancing of orientation and Location – Projected tolerance zone

อย่างไรก็ตามการกำหนดชนิดของวัสดุมีความจำเป็นต้องใช้ตามมาตรฐาน JIS เพราะ หาซื้อวัสดุตามมาตรฐาน JIS ได้ง่ายในประเทศไทย

แบบของเกียร์ถ่ายทอดกำลังจะแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ แบบบังคับ ซึ่งเป็นแบบหลักในการ ผลิตรถไถเดินตามโดยใช้แบบร่วมกัน ได้แก่ แบบของเฟือง และเพลา และแบบแนะนำ ซึ่งเป็นแนว ทางให้โรงงานผลิตนำไปใช้ ได้แก่ แบบของเสื้อลูกปืน มู่เล่ และเสื้อเกียร์ โดยไม่บังคับให้ทางโรง งานที่เข้าร่วมโครงการต้องทำตามแบบยกเว้นจุดสำคัญ คือ ระยะระหว่างเพลาต่างๆ ของเสื้อเกียร์

แบบของชิ้นส่วนของเกียร์ถ่ายทอดกำลังจะเขียนออกเป็น 2 ลักษณะ คือ แบบที่แสดงค่า ความคลาดเคลื่อนเป็นตัวอักษรตาม ISO และแบบที่แสดงค่าความคลาดเคลื่อนเป็นตัวเลขเพื่อให้ เหมาะสมต่อโรงงานในประเทศ

คณะทำงานได้ออกแบบชิ้นส่วนเฟือง เพลา และเสื้อเกียร์ เสร็จสิ้นในเดือนกันยายน 2542 เพื่อให้โรงงานต่างๆ นำไปผลิตต้นแบบรถไถเดินตามตามแผนที่วางไว้ อย่างไรก็ตามคณะทำงาน ไม่สามารถออกแบบชิ้นส่วนของแบบแนะนำอื่นๆ นอกจากเสื้อเกียร์ได้ ณ เวลานั้น เนื่องจากข้อ

จำกัดของเวลา จึงจำเป็นต้องให้โรงงานต่างๆ ทดลองกำหนดแบบชิ้นส่วนดังกล่าวด้วยตนเอง โดย แบบที่ออกแบบในขั้นต้นนี้จะแสดงในรายงานความก้าวหน้าของโครงการ โดยจะไม่แสดงในราย งานฉบับนี้เพราะได้มีการแก้ไขแบบ ซึ่งในรายงานฉบับนี้จะแสดงเฉพาะแบบที่แก้ไขสมบูรณ์แล้ว

บทที่ 4 การผลิตรถไถเดินตามต้นแบบ

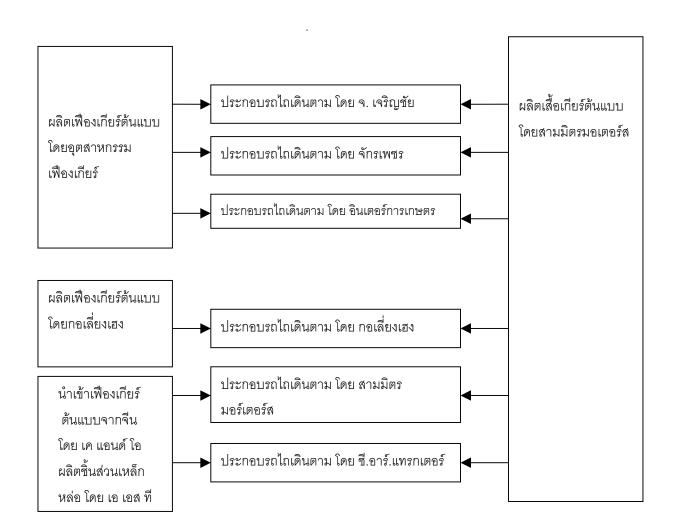
ปลายเดือนมกราคมการผลิตรถไถเดินตามต้นแบบ 2542 มีความก้าวหน้าดังต่อไปนี้

- 1. สามมิตรมอเตอร์ส ได้สร้างเสื้อเกียร์ต้นแบบเป็นจำนวน 9 ชุด ส่งให้แก่โรงงานรถไถ เดินตามต่าง ๆ นำไปใช้ในการประกอบรถไถเดินตามต้นแบบ
- 2. อุตสาหกรรมเฟืองเกียร์ สามารถผลิตชิ้นส่วนเฟืองเกียร์เป็นจำนวน 5 ชุด ส่งให้แก่ โรงงานรถไถเดินตาม 5 โรงงาน ได้แก่ สามัคคีโลหะกิจ จ. เจริญชัย มุ้ยเล้ง จักรเพชร และ จินเตอร์การเกษตร
- 3. เค แอนด์ โอ ได้ส่งเฟืองซึ่งสั่งผลิตตามแบบจากจีน 2 ชุด ให้แก่ โรงงานรถไถเดินตาม ซี.อาร์.แทรกเตอร์ และ ไทยแทรกเตอร์
- 4. กอเลี่ยงเฮงสามารถผลิตเฟืองได้เสร็จสิ้น เพื่อใช้ในการประกอบรถไถเดินตามของตน เอง

อย่างไรก็ตามได้ประสบปัญหาในการดำเนินงาน คือ

- 1. แบบที่ออกแบบเสร็จสิ้นมีเฉพาะแบบเฟือง เพลา และเสื้อเกียร์ โดยไม่มีแบบชิ้นส่วน อื่นๆ ซึ่งเป็นแบบแนะนำแต่ยังออกแบบไม่เสร็จสิ้น ทำให้แต่ละโรงงานต้องออกแบบเอง ซึ่งใน บางโรงงาน เช่น สามัคคีโลหะกิจ และ มุ้ยเล้ง ไม่สามารถทำได้ในเวลาจำกัด
  - 2. โรงงานรถไถเดินตามไทยแทรกเตอร์ประสบปัญหาทางธุรกิจไม่สามารถทำต้นแบบได้
- 3. มีดกัดสไปลน์ NACHI ซึ่งสั่งมาจากญี่ปุ่นเพื่อให้โรงงานรถไถเดินตามรุ่งเพชรทดลองใช้ ส่งไม่ทันกำหนด

จากปัญหาหลักทั้ง 3 ข้อ จึงปรับแผนการผลิตต้นแบบรถไถเดินตามเป็นดังแผนผังในภาพ ที่ 6 และในปลายเดือนมีนาคม 2542 รถไถเดินตามต้นแบบ 6 คัน สร้างเสร็จสิ้นเพื่อทำการ ทดสอบ ต่อไป

ภาพที่ 6 แผนผังการผลิตรถไถเดินตามต้นแบบ

บทที่ 5 การทดสอบรถไถเดินตามต้นแบบ

คณะวิจัยได้ทำการทดสอบรถไถเดินตามในช่วงเดือนมีนาคม ถึง เดือนเมษายน 2542 โดย มีผลการทดสอบดังต่อไปนี้

ความสามารถในการผลิตชิ้นส่วนตามแบบของโรงงานผู้ผลิต

เนื่องจากมีข้อจำกัดของเครื่องมือตรวจสอบ เช่น การตรวจวัดเฟืองต้องใช้ Disc Micrometer (ภาพที่ 7) ถึง 3 ขนาด ซึ่งกองเกษตรวิศวกรรมต้องใช้เวลาจัดซื้อเป็นเวลานาน (ด้วยงบ ประมาณของกองเกษตรวิศวกรรม) กว่าจะได้รับก็ราวปลายเดือนมิถุนายน 2542 ทำให้ไม่ได้ตรวจสอบ ความสามารถในการผลิตชิ้นส่วนของโรงงานผู้ผลิตอย่างเป็นระบบ แต่ก็มีการสุ่มตรวจความสามารถ โดยใช้เครื่องมือของภาคเอกชนและสรุปเบื้องต้นได้ว่า ความสามารถการผลิตเฟืองของโรงงานต่างๆ มี ความแตกต่างกันพอสมควร โรงงานบางแห่งสามารถควบคุมความคลาดเคลื่อนได้ใกล้เคียงกับค่าที่ กำหนดในแบบ แต่โรงงานบางแห่งก็มีค่าความคลาดเคลื่อนแตกต่างจากแบบพอสมควร

ภาพที่ 7 การใช้ Disc Micrometer ในการตรวจสอบเฟื่อง

นอกจากนี้ โรงงานทุกแห่งจะประสบปัญหาจากการผลิตสไปลน์ให้มีค่าตามคลาดเคลื่อน ได้ตามแบบ เพราะวิธีการผลิตอย่างสมบูรณ์จะต้องใช้เครื่องเจียรสไปลน์ ซึ่งยังไม่มีโรงงานใดนำมาใช้ เพราะต้นทุนสูง สำหรับการชุบแข็งและชนิดของวัสดุ ในแบบได้แนะนำให้ใช้การชุบแข็งแบบ Induction ซึ่ง มีข้อดีคือต้นทุนต่ำแต่มีข้อจำกัดคือถ้าจะทำให้การชุบแข็งเป็นตามแบบอย่างสมบูรณ์และมีคุณภาพ สูงต้องใช้เครื่องชุบแข็งที่มีขนาดกำลังไฟฟ้าสูง ซึ่งเป็นข้อจำกัดของบางโรงงานที่ไม่มีเครื่องดังกล่าวแต่ ต้องการผลิตเฟืองที่มีคุณภาพ จึงมีความจำเป็นที่โรงงานเหล่านั้นต้องใช้วิธีชุบแข็งแบบ Carburizing ซึ่งมีต้นทุนสูงกว่า หรือจำเป็นต้องใช้วัสดุที่มีคุณลักษณะแตกต่างไปเพื่อให้เพืองมีคุณภาพดีเพียงพอ

การทดสอบรถไถเดินตามในห้องปฏิบัติการ

การทดสอบในห้องปฏิบัติการได้ทำการทดสอบการถ่ายทอดกำลังตามวิธีการทดสอบใน มาตรฐานรถแทรกเตอร์เดินตาม ซึ่งมีจุดประสงค์เพื่อวัดกำลังที่ต้องใช้ในการเอาชนะแรงเสียดทาน ในห้องเกียร์ เพื่อให้เพลาล้อหมุน ซึ่งในมาตรฐานจะทดสอบเฉพาะที่เกียร์ 1 และกำหนดให้ค่า กำลังที่วัดได้ต้องไม่เกิน 1.12 กิโลวัตต์ แต่ในการทดสอบครั้งนี้จะทำที่เกียร์ 2 และเกียร์ถอยด้วย การทดสอบรถไถเดินตามในห้องปฏิบัติการแสดงในภาพที่ 8

ภาพที่ 8 การทดสอบรถไถเดินตามในห้องปฏิบัติการ

การทดสอบจะใช้เครื่องยนต์ขนาด 11 แรงม้า เป็นต้นกำลัง ปรับรอบเครื่องยนต์ที่ 1800 รอบต่อนาที ใช้ Torque Transducer และ Proximity Switch วัดแรงบิด และความเร็วรอบของ เครื่องยนต์ เพื่อคำนวณหากำลังที่ใช้ โดยมีสมการแสดงความสัมพันธ์ดังนี้

กำลัง (กิโลวัตต์) = 1.104 x แรงบิด (กิโลนิวตันเมตร) x ความเร็วรอบ (รอบต่อนาที)
ค่าแรงบิดและความเร็วที่วัดได้จะถูกส่งเข้าสู่ไมโครคอมพิวเตอร์ผ่านทางการ์ด A/D
Converter เพื่อประมวลผล แสดงผล และเก็บข้อมูล

ผลการทดสอบรถไถเดินตามในห้องปฏิบัติการแสดงในตารางที่ 3 ซึ่งค่ากำลังที่ใช้ที่เกียร์ 1 ของรถไถเดินตามต้นแบบทุกคันอยู่ในเกณฑ์ที่กำหนดในมาตรฐาน อย่างไรก็ตามมีข้อสังเกตว่าใน เกียร์ 2 มีเสียงที่เกิดจากการกระทบกันของเฟืองเกียร์ 2 และเพลาถอย ซึ่งต้องแก้ไขต่อไป

ตารางที่ 3 ผลการทดสอบในห้องปฏิบัติการ

รถไถเดินตามที่ประกอบโดย	กำลังที่ใช้ชนะแรงเสียดทาน (กิโลวัตต์)				
า รูยเกเพหม.เทมกระบุลกาพถ	เกียร์ 1	เกียร์ 2	เกียร์ถอย		
จ. เจริญชัย	1.10	1.67	1.24		
จักรเพชร	1.05	1.44	1.04		
อินเตอร์การเกษตร	1.00	1.69	0.92		
กอเลี้ยงเฮง	0.98	1.40	1.15		
สามมิตรมอเตอร์ส	0.90	1.29	0.80		
ซี.อาร์.แทรกเตอร์	0.95	1.35	1.12		

การทดสอบรถไถเดินตามในแปลงเกษตรกร

รถไถเดินตามต้นแบบทั้ง 6 คัน ถูกส่งไปทดสอบการใช้งานจริงในแปลงเกษตรกร โดยรถไถ เดินตามทุกคันจะผ่านการใช้งานประมาณคันละ 100 ไร่ โดยมีรายละเอียดการใช้งานดังตารางที่ 4 และภาพที่ 9, 10, 11, 12, 13, 14 และ 15 แสดงการทดสอบรถไถเดินตามพ่วงด้วยอุปกรณ์ ต่างๆ

ตารางที่ 4 การทดสอบการใช้งานรถไถเดินตามในแปลงเกษตรกร

รถไถเดินตามที่	รายละเอียดการใช้งาน	หมายเหตุ
ประกอบโดย		
จ. เจริญชัย	จ. สุพรรณบุรี	
	พ่วงไถจานไถกลบร่องอ้อย พ่วงไถจานไถนา,	
	พ่วงลูกทุบตีเทือก, พ่วงคราคปรับหน้าดิน, ลากรถพ่วง	
	สำหรับบรรทุกข้าวเปลือก และขนย้ายอุปกรณ์ในการทำนา	
จักรเพชร	จ. สุพรรณบุรี	
	พ่วงไถจาน , จานไถนาไถกลบร่องอ้อยพ่วงไถ,	
	พ่วงลูกทุบตีเทือก, พ่วงคราดปรับหน้าดิน, ลากรถพ่วง	
	สำหรับบรรทุกข้าวเปลือก และขนย้ายอุปกรณ์ในการทำนา	
อินเตอร์การเกษตร	จ. ปทุมธานี	เนื่องจากสภาพพื้นที่
	พ่วงไถจานไถนา, พ่วงลูกทุบตีเทือก, พ่วงราดปรับหน้าดิน,	เป็นดินเหนียวจัดและมี
	ลากรถพ่วงสำหรับบรรทุกข้าวเปลือก,	หล่มมากจึงต้องขยาย
	ใช้ติดเครื่องยนต์นำไปสูบน้ำเข้านา	ขนาดล้อให้กว้างและ
		สูงขึ้นกว่าเดิมแล้วติด
		ล้อเสริมกันจม
กอเลี่ยงเฮง	จ. ปทุมธานี	เป็นดินเหนียวจัดและมี
	พ่วงติดไถหัวหมูไถนา, พ่วงจานพรวนย่อยดินในแปลงผัก,	หล่มมากจึงขยายขนาด
	ติดพ่วงคราดปรับหน้าดิน, ลากรถพ่วงสำหรับบรรทุก	ล้อให้กว้างและสูงขึ้น
	ข้าวเปลือก และขนย้ายอุปกรณ์ในการทำนา	กว่าเดิม
สามมิตรมอร์เตอร์ส	จ. ปทุมธานี	
	พ่วงไถจานไถนา, พ่วงลูกทุบตีเทือก, พ่วงคราดปรับ	
	หน้าดิน, และลากเทรลเลอร์สำหรับบรรทุกข้าว	
	เปลือก	

รถไถเดินตามที่	รายละเอียดการใช้งาน	หมายเหตุ
ประกอบโดย		
ซื่อาร์แทรกเตอร์	จ. สุพรรณบุรี	เนื่องจากสภาพพื้นที่
	ไถนาติดไถจาน, พ่วงลูกทุบตีเทือก, พ่วงคราดปรับหน้าดิน,	เป็นดินเหนียวจัดและมี
	และลากเทรลเลอร์สำหรับบรรทุกข้าว	หล่มมากจึงขยายขนาด
	เปลือก	ล้อให้กว้างและสูงขึ้น
		กว่าเดิม

ผลการทดสอบรถไถเดินตามในแปลงเกษตรกร พบว่า รถไถเดินตามทุกคันไม่มีปัญหาใดๆ ขณะทดสอบรถไถเดินตามสามารถทำงานได้ตามต้องการ และเมื่อผ่านการทดสอบการใช้งานครบ 100 ไร่ ได้ตรวจสอบสภาพทั่วไปของรถไถเดินตาม พบว่ารถไถเดินตามไม่มีความเสียหายใดๆ

ภาพที่ 9 รถไถเดินตามพ่วงไถจานเดินตาม

ภาพที่ 10 รถไถเดินตามพ่วงไถจานยืนบนสกี

ภาพที่ 11 รถไถเดินตามพ่วงไถจานนั่งบนสกี

ภาพที่ 12 รถไถเดินตามพ่วงลูกทุบตีเทือก

ภาพที่ 13 รถไถเดินตามพ่วงไถหัวหมู

ภาพที่ 14 รถไถเดินตามพ่วงจานพรวน

5-9

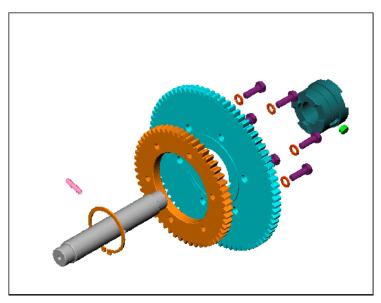

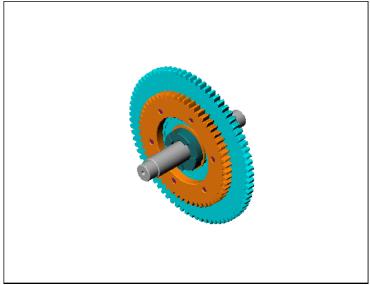
ภาพที่ 15 รถไถเดินตามพ่วงไถจานไถกลบร่องอ้อย

บทที่ 6 การแก้ไขแบบรถไถเดินตาม

จากผลการทดสอบรถไถเดินตามแม้ว่าจะไม่มีปัญหาสำคัญใดๆ แต่จากการประชุมในต้น เดือนพฤษภาคม 2542 คณะทำงานมีความเห็นให้แก้ไขแบบเพื่อให้แบบมีความสมบูรณ์ดังนี้

1. แก้ไขการยึดเกียร์เฟืองตามเกียร์ 2 ให้ยึดไปกับเฟืองตามเกียร์ 1, เกียร์ถอย โดยตรง ซึ่ง จะทำให้การประกอบง่ายขึ้นโดยชุดเฟืองจะสามารถประกอบบางส่วนเข้าด้วยกันจากภายนอก และมีคุณภาพสูงขึ้นโดยเฟืองจะตั้งฉากกับเพลาสมบูรณ์มากขึ้น ภาพที่ 16 แสดงการยึดเฟืองตาม เกียร์ 2 และเฟืองตามเกียร์ 1 กับเพลาคลัทซ์

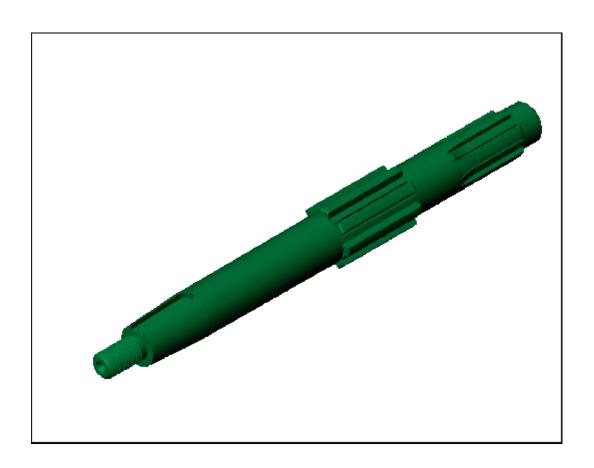

ภาพที่ 16 การยึดเฟืองตามเกียร์ 1 และเฟืองตามเกียร์ 2 กับเพลาคลัทช์

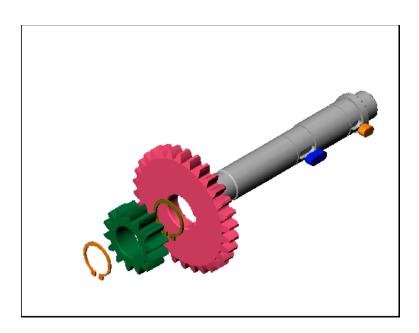
ชุดเฟืองจะยึดกับเพลาคลัทซ์ด้วยสลักเบ่ง (Spring Pin) (Category 0) หรือ น็อตหัวหก เหลี่ยม (Category 1) การที่ต้องกำหนด 2 Category ซึ่งมีความแตกต่างกันเพียงเล็กน้อยเพราะผู้ ผลิตรถไถเดินตามบางส่วนนิยมใช้สลักเบ่งเพราะสะดวกรวดเร็ว แต่ผู้ผลิตรถไถเดินตามบางส่วนมี ความเห็นว่าต้องใช้ความชำนาญในการตอกสลักเบ่ง จึงใช้น็อตหัวหกเหลี่ยมแทน

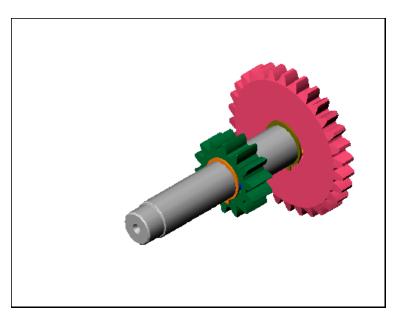
2. เพลาหลัก (ภาพที่ 17) แก้ปลายเพลามู่เล่จากปลายตรงให้เป็นปลายเรียว และ สไปลน์คลัทซ์เปลี่ยนความเร็ว ตัด Category ของสไปลน์อินโวลูท ออกให้เหลือแต่ สไปลน์ตรง เท่านั้น เพราะความสามารถการผลิตของโรงงานส่วนใหญ่ยังไม่พร้อม

ภาพที่ 17 เพลาหลัก

3. แก้ไขการยึดเพื่องกับเพลาถอย โดยไม่ใช้การเชื่อมแต่ใช้ลิ่มและแหวนล๊อกแทนดังแสดง ในภาพที่ 18

ภาพที่ 18 การยึดเฟืองกับเพลาถอย

4. แก้เฟืองเกียร์ 2 จาก 36 พัน เป็น 35 พัน (X = 0.240) และแก้เฟืองตามเกียร์ 2 จาก 53 พัน เป็น 54 พัน (X = 0.436) เพื่อไม่ให้เฟืองเกียร์ 2 เกิดการกระทบกับเพลาถอยเมื่อหมุนด้วย ความเร็วสูง

นอกจากนี้ยังได้ให้กองเกษตรวิศวกรรมออกแบบชิ้นส่วนในแบบแนะนำให้สมบูรณ์ตลอด จนทดลองผลิตชิ้นส่วนดังกล่าว เพื่อนำมาใช้ในการประกอบรถไถเดินตามต้นแบบ โดยแบบชิ้น ส่วนของเกียร์ถ่ายทอดกำลังที่แก้ไขสมบูรณ์ แสดงในภาพผนวก ฉ. และ ช. และภาพแสดงแบบชิ้น ส่วน 3 มิติ แสดงในภาพผนวก ซ.

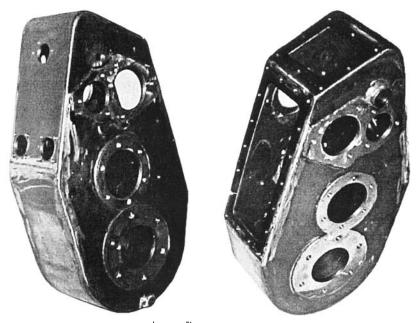
เนื่องจากมีข้อจำกัดของเวลาจึงได้ทำต้นแบบอีกเพียง 2 ตัว ภายหลังการแก้ไขแบบโดย ผลิตชุดเฟืองเกียร์ตามแบบ (ภาพที่ 19) โดย เค แอนด์ โอ ผลิตเสื้อลูกปืน (ภาพที่ 20) และมู่เล่ โดย เอ เอส ที ผลิตเสื้อเกียร์ (ภาพที่ 21) และประกอบรถไถเดินตามโดย สามมิตรมอร์เตอร์ส การ ประกอบต้นแบบ 2 ตัวนี้เสร็จสิ้นในต้นเดือนมิถุนายน 2542 ต้นแบบตัวหนึ่งใช้สลักเบ่งในการยึด ชุดเฟืองกับเพลาคลัทซ์ (Category 0) ต้นแบบอีกตัวใช้น็อตหัวหกเหลี่ยมในการยึดชุดเฟืองกับ เพลาคลัทซ์ (Category 1)

ภาพที่ 19 ชุดเฟืองเกียร์

ภาพที่ 20 เสื้อลูกปืน

ภาพที่ 21 เสื้อเกียร์ต้นแบบ

ในต้นเดือนมิถุนายน 2542 ได้นำรถไถเดินตามทั้ง 2 ตัว ไปทดสอบในห้องปฏิบัติการดัง ภาพที่ 22 ผลการทดสอบพบว่า กำลังที่ใช้ชนะแรงเสียดทางต่ำกว่าต้นแบบชุดแรกมาก โดยเฉพาะที่ เกียร์ 1 ซึ่งใน มอก. รถแทรกเตอร์เดินตามกำหนดให้ใช้กำลังไม่เกิน 1.12 กิโลวัตต์นั้น รถไถเดินตาม ต้นแบบใช้กำลังเฉลี่ย 0.56 กิโลวัตต์ ซึ่งเป็นเพียงครึ่งหนึ่งของค่าที่กำหนด ซึ่งแสดงให้เห็นว่าเฟือง หมุนได้คล่องมาก โดยคาดว่าเป็นเพราะการใช้ชุดเสื้อลูกปืนตามแบบแนะนำ และมีการประกอบชุด เฟืองตามเกียร์ 1, เกียร์ถอย และ เฟืองตามเกียร์ 2 ตามวิธีที่ออกแบบแก้ไขทำให้แนวของเฟืองตั้งฉาก กับเพลาค่อนข้างสมบูรณ์

ภาพที่ 22 การทดสอบรถไถเดินตามแบบแก้ไขในห้องปฏิบัติการ

การทดสอบรถไถเดินตามแบบแก้ไขในห้องปฏิบัติการมีผลการทดสอบแสดงในตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ผลการทดสอบรถไถเดินตามแบบแก้ไขในห้องปฏิบัติการ

แบบ	กำลังที่ใช้ชนะแรงเสียดทาน (กิโลวัตต์)			
	เกียร์ 1	เกียร์ 2	เกียร์ถอย	
Category 0	0.58	0.94	0.59	
Category 1	0.54	0.82	0.54	

ในกลางเดือนมิถุนายน 2542 ได้การทดสอบการใช้งานรถไถเดินตามแบบแก้ไขใน แปลงนา จ. ปทุมธานี และ จ. สุพรรณบุรี (ภาพที่ 23) โดยสามารถทดสอบได้ประมาณคันละ 50 ไร่ เนื่องจากมีข้อจำกัดของพื้นที่ทดสอบ ผลการใช้งานไม่พบปัญหาใดๆ รถไถเดินตามสามารถทำงานได้ ตามต้องการโดยการใช้งานจะใช้พ่วงด้วยไถจานเป็นหลัก จากการตรวจสอบภายหลังการทดสอบ พบว่ารถไถเดินตามไม่เกิดความเสียหายใดๆ

ภาพที่ 23 การทดสอบการใช้งานรถไถเดินตามแบบแก้ไขในแปลงเกษตรกร

บทที่ 7 การวางแนวทางการส่งเสริมการผลิตรถไถเดินตามโดยใช้แบบร่วมกัน

คณะทำงานได้มีข้อคิดเห็นร่วมกับกรมวิชาการเกษตร(ผ่านทางผู้อำนวยการกองเกษตร วิศวกรรม) และ สกว. (ผ่านทางผู้ประสานงานโครงการ) วางแนวทางการส่งเสริมการผลิตรถไถ เดินตามโดยใช้แบบร่วมกันดังนี้

แม้ว่าหลักการผลิตรถไถเดินตามโดยใช้แบบร่วมกันจะเป็นประโยชน์โดยรวม โดยทั้งนี้
ภาคเอกชนหลายรายได้วางแผนที่จะผลิตรถไถเดินตามโดยใช้เกียร์ถ่ายทอดกำลังตามแบบที่ได้พัฒนา
เพื่อทดลองตลาดภายในปีนี้ อย่างไรก็ตามก็ยังเป็นการยากที่จะผลักดันให้การผลิตรถไถเดินตามโดย
ใช้แบบร่วมกันแพร่หลายอย่างรวดเร็วในสภาวะการณ์ปัจจุบัน เพราะผู้ผลิตรถไถเดินตามต้องลงทุน
เพิ่มในสภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ เพื่อวางสายการผลิตรถไถเดินตามเพิ่มเติมจากรุ่นที่มีอยู่เดิม อีกทั้ง
ประโยชน์ของการผลิตรถไถเดินตามโดยใช้แบบร่วมกันก็ไม่สามารถที่จะแสดงให้เห็นในช่วงแรกที่
ปริมาณการผลิตชิ้นส่วนร่วมกันยังต่ำ จึงจำเป็นที่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องจะต้องส่งเสริมในการผลิตรถไถ
เดินตามโดยใช้แบบร่วมกันอย่างเต็มที่ ถึงจะทำให้การผลิตรถไถเดินตามโดยใช้แบบร่วมกันประสบ

กองเกษตรวิศวกรรม กรมวิชาการเกษตร ได้วางแนวทางสำหรับการส่งเสริมการผลิตรถไถ เดินตามโดยใช้แบบร่วมกันดังต่อไปนี้

- 1. เผยแพร่แบบของระบบเกียร์ถ่ายทอดกำลังของรถไถเดินตามที่ได้พัฒนาแก่สาธารณะ โดยกำหนดให้โรงงานรถไถเดินตามที่นำแบบเกียร์ถ่ายทอดกำลังไปผลิตรถไถเดินตาม ภายใต้การตรวจสอบว่าสามารถผลิตได้ตามเกณฑ์ที่กำหนดโดยกองเกษตรวิศวกรรม สามารถใช้ชื่อรุ่นของรถไถเดินตามว่า 'เกษตร 72' และอนุญาตให้ผู้ผลิตสามารถใช้ ตราสัญลักษณ์ของกรมวิชาการเกษตรติดที่รถไถเดินตาม
- 2. เผยแพร่ประโยชน์ของการผลิตรถไถเดินตามโดยใช้แบบร่วมกันแก่ภาครัฐและภาค เอกชนผู้เกี่ยวข้อง ได้แก่ หน่วยราชการด้านการเกษตร สถาบันการเงิน ผู้ผลิตรถไถ เดินตามและชิ้นส่วน ผู้จำหน่ายรถไถเดินตาม ตลอดจนกลุ่มเกษตรกร เพื่อให้ผู้เกี่ยว ข้องตระหนักถึงประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นต่อทุกฝ่ายในอนาคต เพื่อร่วมกันส่งเสริมการ ผลิตรถไถเดินตามโดยใช้แบบร่วมกันตามความเหมาะสม
- 3. ให้ศูนย์ปฏิบัติการเกษตรวิศวกรรมในภูมิภาคใช้ต้นแบบรถไถเดินตาม 'เกษตร 72' ใน การฝึกอบรมการใช้และการซ่อมบำรุงรักษารถไถเดินตาม

นอกจากนี้ทางสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ยังได้อนุญาตให้ผู้ผลิตสามารถ ใช้ตราสัญลักษณ์ของ สกว. ติดที่รถไถเดินตามในฐานะผู้สนับสนุนการวิจัยครั้งนี้ด้วยเช่นกัน

อนึ่งคณะทำงานได้จัดการประชุมเรื่องการพัฒนารถไถเดินตามเกษตร 72 (ภาพที่ 24) ซึ่ง มีผู้เข้าร่วมประชุม ได้แก่ ผู้ผลิตรถไถเดินตามและชิ้นส่วน ผู้ค้ารถไถเดินตาม สถาบันการเงิน กลุ่ม เกษตรกร และนักวิชาการจากหน่วยงานต่างๆ และได้มีการแถลงข่าวต่อสื่อมวลชน (ภาพที่ 25) โดยมี อธิบดีกรมวิชาการเกษตรเป็นประธาน ในวันที่ 25 มิถุนายน 2542 ณ โรงแรมมารวยการ์เด้น

ภาพที่ 24 การประชุมเรื่องการพัฒนารถไถเดินตามเกษตร 72

ภาพที่ 25 การแถลงข่าวรถไถเดินตามเกษตร 72

บทที่ 8 วิเคราะห์ผลการวิจัย

การออกแบบและพัฒนารถไถเดินตามเพื่อผลิตโดยใช้แบบร่วมกัน ซึ่งในการออกแบบ และ แก้ไขแบบได้ใช้ประสบการณ์ของผู้ผลิตรถไถเดินตามในการกำหนดลักษณะกลไกการทำงานของ เกียร์ถ่ายทอดกำลัง และร่วมในการแก้ไขค่าขนาดของชิ้นส่วนซึ่งนักวิชาการคำนวณตามทฤษฎี แต่ อาจมีความไม่เหมาะสมต่อการใช้งานจริงในประเทศไทย ส่งผลให้ต้นแบบรถไถเดินตามมีต้นทุน ต่ำ ประกอบง่าย และมีคุณภาพสูง

อย่างไรก็ตามด้วยข้อจำกัดของเวลาก็ยังทำให้แบบยังไม่สมบูรณ์ 100% ต้องมีการแก้ไข เล็ก ๆ น้อย ๆ ในอนาคตตามความเหมาะสม นอกจากนี้ยังมีข้อที่ควรคำนึง คือ ปัจจุบันอาจจะยัง ไม่มีโรงงานผู้ผลิตรายใดในประเทศสามารถควบคุมการผลิตคราวละมาก ๆ ให้เป็นไปตามแบบได้ อย่างถูกต้องสมบูรณ์ โดยอาจจะผลิตชิ้นส่วนได้ตามมิติหลักทั้งหมด แต่ค่าความคลาดเคลื่อนใน บางจุดโดยเฉพาะที่สไปลน์คงไม่สามารถคุมให้อยู่ในเกณฑ์ได้อย่างสมบูรณ์เพราะต้องใช้เครื่องมือ ที่มีคุณภาพสูง ทางกองเกษตรวิศวกรรม จึงได้วางเป้าหมายในการควบคุมความสามารถการผลิต รถไถเดินตาม 'เกษตร 72' ของโรงงานผู้ผลิตเป็นขั้นตอนตามความเหมาะสม โดยจะกำหนดวิธีการ และรายละเอียดต่อไป

จากผลการทดสอบในห้องปฏิบัติการแสดงให้เห็นว่าในรถไถเดินตามต้นแบบ 2 ตัวสุดท้าย ซึ่งมีการแก้ไขแบบให้สมบูรณ์มากขึ้น รถไถเดินตามสามารถใช้กำลังเพียงประมาณครึ่งหนึ่งของ ค่าที่กำหนดในมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมรถแทรกเตอร์เดินตาม ในการเอาชนะแรง เสียดทานในระบบถ่ายทอดกำลังที่เกียร์ 1 แสดงให้เห็นว่ารถไถเดินตามต้นแบบมีความสามารถใน การถ่ายทอดกำลังค่อนข้างดี

จากผลการทดสอบการใช้งานในแปลงเกษตรกร รถไถเดินตามต้นแบบทุกคันสามารถ ทำงานได้ดี ไม่เกิดความเสียหายใด ๆ ในการทดสอบ แต่ทั้งนี้คงไม่นับว่าเป็นจุดเด่นนักเพราะรถไถ เดินตามที่ผลิตอยู่ในปัจจุบันส่วนใหญ่ก็จะใช้งานได้ดีเช่นกัน

จุดเด่นที่สำคัญของเกียร์ถ่ายทอดกำลังของรถไถเดินตามที่ได้พัฒนานี้ คือ ประกอบง่าย โดยจะเป็นการรวมเทคนิคการประกอบที่เด่นๆ ของรถไถเดินตามหลายยี่ห้อมารวมกัน ซึ่งผลของ การประกอบง่ายนี้ส่งผลให้รถไถเดินตามมีคุณภาพ คือ เฟืองตั้งฉากกับเพลาอย่างสมบูรณ์ในทุก จุดต่างกับหลายๆ แบบที่มีอยู่ในปัจจุบัน นอกจากนี้เนื่องจากแบบที่กำหนดมีการกำหนดค่า สวมอัดต่างๆ อย่างดี ถ้าผู้ผลิตสามารถผลิตชิ้นส่วนทุกชิ้นได้ตามแบบจะสามารถประกอบห้อง เกียร์ได้อย่างรวดเร็วโดยไม่ต้องเสียเวลาปรับแต่ง จุดเด่นที่สำคัญอีกข้อหนึ่งคือการออกแบบชิ้น

ส่วนของเกียร์ถ่ายทอดกำลังได้พัฒนาอิงตาม ISO ทำให้สะดวกในการหาเครื่องมือ เช่น มีด กัดสไปลน์ และอาจเพิ่มความสะดวกต่อการส่งออกรถไถเดินตามในอนาคต

นอกจากนี้ในอนาคต กองเกษตรวิศวกรรม คงต้องร่วมกับภาคเอกชนทำการแก้ไขแบบให้ เหมาะสมตามข้อมูลที่จะได้รับจากการผลิตและการใช้ของเกษตรกร ตลอดจนแก้ไขแบบให้สอด คล้องกับเทคโนโลยีใหม่ๆ หรือความสามารถในการผลิตชิ้นส่วนของโรงงานผู้ผลิตอีกทั้งอาจมีการ พัฒนารถไถเดินตามรูปแบบใหม่ๆ ตามความเหมาะสม

วิธีการวิจัยการผลิตรถไถเดินตามโดยใช้แบบร่วมกันนี้อาจประยุกต์ใช้กับเครื่องจักรกล เกษตรอื่นๆ ได้ในอนาคต โดยทั้งนี้มีหลักสำคัญของความสำเร็จคือ นักวิจัยต้องมีความรอบรู้ทาง วิชาการ มีความเป็นธรรมต่อทุกฝ่าย มีความเข้าใจเข้าใจถึงแนวคิดทางการค้าของภาคเอกชน มีเทคนิคการบริหารและดำเนินโครงการ มีมนุษย์สัมพันธ์ที่ดี โดยทั้งนี้ควรมีความสัมพันธ์พื้นฐาน กับภาคเอกชนมาก่อนพอสมควร และมีความเสียสละทุ่มเทต่อการทำงาน โดยไม่หวังผลประโยชน์ ตอบแทนใดๆ จากภาคเอกชน

บทที่ 9 สรุปผลการวิจัย

การผลิตรถไถเดินตามโดยใช้แบบร่วมกันสามารถลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มคุณภาพของ
ชิ้นส่วนให้สูงขึ้น โดยเป็นผลจากการผลิตชิ้นส่วนคราวละมากๆ ของผู้ผลิตชิ้นส่วนตลอดจนยังเป็น
การเพิ่มประสิทธิภาพในการบริการหลังการขายของร้านค้าทำให้เกษตรกรสามารถหาอะไหล่ใน
การซ่อมแซมรถไถเดินตามได้อย่างสะดวก คณะวิจัยซึ่งประกอบด้วยวิศวกรของกองเกษตร
วิศวกรรม กรมวิชาการเกษตร ร่วมกับตัวแทนจากโรงงานผู้ผลิตรถไถเดินตามและผู้ผลิตชิ้นส่วน
รวม 13 ราย ได้ทำการออกแบบระบบเกียร์ถ่ายทอดกำลังของรถไถเดินตามเพื่อมอบให้แก่
สาธารณะสำหรับนำมาใช้เป็นแบบในการผลิตร่วมกัน

แบบที่กำหนดจะมีหลักการออกแบบคือ ต้นทุนต่ำ ประกอบง่าย มีคุณภาพสูง ซ่อมแซม บำรุงรักษาง่าย และผลิตชิ้นส่วนได้โดยโรงงานผู้ผลิตส่วนใหญ่ โดยการคำนวณออกแบบจะใช้หลัก การวิศวกรรมย้อนกลับร่วมกับการคำนวณตามทฤษฎีโดยอิงมาตรฐาน ISO และการกำหนดราย ละเอียดของชิ้นส่วนต่างๆ จะอาศัยประสบการณ์ของผู้ผลิตเป็นหลัก

ระบบเกียร์ถ่ายทอดกำลังของรถไถเดินตามที่ได้พัฒนามีฟังก์ชั่นการทำงานเท่าที่จำเป็น คือ มี 2 เกียร์เดินหน้า 1 เกียร์ถอย โดยมีอัตราทดเกียร์ 1, เกียร์ 2 และเกียร์ถอย เท่ากับ 1:20.09, 1:5.78 และ 1:37.67 ตามลำดับ กลไกการทำงานของเกียร์จะเป็นลักษณะกลไกที่ใช้อยู่ในรถไถ เดินตามส่วนใหญ่ คือ ประกอบด้วย 4 เพลา การเข้าเกียร์เดินหน้าจะใช้ระบบขบกันคงที่ การเข้า เกียร์ถอยจะใช้ระบบเลื่อนขบ โดยจะมีคลัทซ์ช่วยในการเลี้ยวด้วย

แบบของชิ้นส่วนจะแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ แบบบังคับ และแบบแนะนำ โดยแบบบังคับได้แก่ เพื่องเกียร์ และเพลา ส่วนแบบแนะนำได้แก่ เสื้อเกียร์ เสื้อลูกปืน และมู่เล่ อย่างไรก็ตามในแบบ แนะนำก็จะมีบางจุดสำคัญที่บังคับ เช่น ระยะระหว่างเพลาของเสื้อเกียร์ เป็นต้น

ในขั้นต้นได้ประกอบรถไถเดินตามต้นแบบรวม 6 คัน โดยจะผลิตเสื้อเกียร์โดย บ. สามมิตร มอเตอร์สแมนูแฟคเจอริ่ง จำกัด และแบ่งการผลิตชิ้นส่วนอื่นๆ และการประกอบรถไถเดินตามต้น แบบไปให้คณะวิจัยภาคเอกชนแต่ละรายรับผิดชอบตามความเหมาะสม

ได้ทำการทดสอบความสามารถการถ่ายทอดกำลังของรถไถเดินตามต้นแบบในห้องปฏิบัติ การ รวมถึงทำการทดสอบการใช้งานในแปลงเกษตรกรประมาณคันละ 100 ไร่ แม้ว่าจากการ ทดสอบรถไถเดินตามสามารถทำงานได้ดีตามต้องการ คณะวิจัยก็ยังปรับปรุงแบบบางส่วนอีกครั้ง เพื่อให้เกิดความสมบูรณ์สูงสุดโดยแก้ไขให้การประกอบง่ายส่งผลให้เฟืองตั้งฉากกับเพลาสมบูรณ์ มากขึ้น และได้สร้างต้นแบบที่แก้ไขอีก 2 คัน ซึ่งผลการทดสอบพบว่า รถไถเดินตามมีประสิทธิภาพ การถ่ายทอดกำลังสูง โดยมีกำลังที่ต้องใช้ในการเอาชนะแรงเสียดทานในระบบถ่ายทอดกำลังขณะ เข้าเกียร์ 1 ประมาณ 0.56 กิโลวัตต์ ซึ่งเป็นเพียงครึ่งหนึ่งของค่าที่กำหนดใน มอก. รถแทรกเตอร์ เดินตาม

เพื่อเป็นการส่งเสริมการผลิตรถไถเดินตามโดยใช้แบบร่วมกัน กรมวิชาการเกษตรได้ กำหนดให้ผู้ผลิตรถไถเดินตามที่ผลิตรถไถเดินตามโดยใช้ชิ้นส่วนของระบบเกียร์ถ่ายทอดกำลังตาม แบบที่ได้พัฒนานี้สามารถใช้ชื่อรุ่นของรถไถเดินตามว่า 'เกษตร 72' และสามารถติดตราสัญลักษณ์ ของกรมวิชาการเกษตรได้ที่รถไถเดินตาม

เอกสารอ้างอิง

- The small tractor industry, Master of economics thesis (English language program),
   Pathom Taenkam, Faculty of Economics, Thammasat University, June 1980
- วิศวกรรมรถไถเดินตาม, ดร. สุรินทร์ พงศ์ศุภสมิทธิ์, สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย,
   2539
- 3. วิวัฒนาการรถไถเดินตามและการผลิตรถแทรกเตอร์ในประเทศไทย, รศ.ดร. บัณฑิต จริโมภาส อัคคพล เสนาณรงศ์ พินัย ทองสวัสดิ์วงศ์, หจก. ฟันนี่ พับบลิชชิ่ง, 2542

ภาคผนวก ก.

โรงงานผู้ผลิตรถไถเดินตาม

(จากการสำรวจของกองเกษตรวิศวกรรม ปี พ.ศ. 2535)

- บริษัท สยามคูโบต้าอุตสาหกรรม จำกัด
   101/19-24 เขตนิคมอุตสาหกรรมนวนคร กม. 46
   ถ.พหลโยธิน ต.คลองหนึ่ง อ.คลองหลวง
   จ. ปทุมธานี 12120
   โทร. 5290363-72 โทรสาร. 5290081
- บริษัท จักรเพชรแทรคเตอร์ จำกัด
   290/89 ถ.สุขาภิบาล 3 สะพานสูง บางกุ่ม กรุงเทพฯ 10240
   โทร. 3730593, 3730569, 3736676 โทรสาร. 3730525
- ห้างหุ้นส่วนจำกัด เม่งเส็ง
   55/8 หมู่ 3 ซอย 41 (ชูสังข์) ถนนเพชรเกษม แขวงบางแค เขตภาษีเจริญ กรุงเทพฯ 10160
   โทร. 4132902, 4130905 โทรสาร. 4133459
- ปริษัท รุ่งเพชรเอ็นจิเนียริ่ง จำกัด
   129/3 หมู่ 4 ถ.เพชรเกษม ต.อ้อมน้อย
   อ.กระทุ่มแบน สมุทรสาคร
   โทร. 4205378-84 โทรสาร. 4205376
- ห้างหุ้นส่วนจำกัด วิเชียรจักรกลการเกษตร
   1/4-7 ติดชุมสายโทรศัพท์หนองแขม ต.อ้อมน้อย
   อ.กระทุ่มแบน สมุทรสาคร
   โทร. 4200976, 4200986 โทรสาร. 4312518
- ห้างหุ้นส่วนจำกัด วิจิตรกลการ (ไทเฮงหลง แปดริ้ว)
   36 หมู่ 3 ตำบลโสธร อำเภอเมือง จ.ฉะเชิงเทรา 24000
   โทร. 511292 (โรงงาน) 511144 (สำนักงาน)
- 7. ห้างหุ้นส่วนจำกัด โชคไพบูลย์6-12 อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา 24110

- 8. ห้างหุ้นส่วนจำกัด สหยนต์8/1 หมู่ 4 ถนนรังสิต ตำบลบึงยี่โถ อำเภอธัญญบุรีจ.ปทุมธานี 12110
- ห้างหุ้นส่วนจำกัด มุ้ยเล้งอุตสาหกรรม
   18/1 หมู่ 3 ถนนบางนา-ตราด อำเภอบางพลี
   ๑.สมุทรปราการ 10540
   โทร. 3933720. 3151333. 3151130 โทรสาร. 3128247
- ห้างหุ้นส่วนจำกัด สามัคคีโลหะกิจ
   166 หมู่ 8 ถนนสุขสวัสดิ์ 72 ตำบลบางครุ
   อำเภอพระประแดง จ.สมุทรปราการ 10130
   โทร. 4635602 โทรสาร. 4637472
- 11. บริษัท ไทยแทรกเตอร์อุตสาหกรรม จำกัด
  289 ซอยบัญชา ถนนสุขสวัสดิ์ อำเภอเมือง
  จ. สมุทรปราการ 10270
  โทร. 4625592 โทรสาร.4258536
- 12. ห้างหุ้นส่วนจำกัด อยุธยาแทรกเตอร์
  63/4 หมู่ 1 ถนนโรจนะ ตำบลไผ่ลิง อำเภอเมือง
  จ.อยุธยา 13000
  โทร. (035) 241794, 241894, 241194
- 13. ห้างหุ้นส่วนจำกัด จ.เจริญชัย (นายเจ่า) อยุธยา58/7 ถนนโรจนะ ตำบลไผ่ลิง อำเภอเมือง จ.อยุธยา 13000โทร. (035) 241852, 241942 โทรสาร. (035) 243008
- 14. ห้างหุ้นส่วนจำกัด อยุธยานานาภัณฑ์68/3 ถนนโรจนะ ตำบลไผ่ลิง อำเภอเมือง จ.อยุธยา 13000
- 15. ห้างหุ้นส่วนจำกัด สากลการช่าง
  174 หมู่ 6 ถนนกำแพงเพชร-พิจิตร ตำบลเทพนคร อำเภอเมือง
  จ. กำแพงเพชร 62000
  โทร. 712096

16. บริษัท อินเตอร์การเกษตร จำกัด

1011 ถนนเคเซีย ตำบลนครสวรรค์ตก คำเภคเมือง

จ. นครสวรรค์

โทร. (056) 222703, 222513 โทรสาร. (056) 221817

17. ห้างหุ้นส่วนจำกัด ก.รุ่งเรือง 16

260/1 ถนนสิงห์วัฒน์ ตำบลบ้านคลคง คำเภคเมือง

จ. พิษณุโลก 65000

โทร. 259481, 251295, 251574

18. บริษัท โรงงานทะเลทอง จำกัด

38/1-2 ถนนจารุสิริ (ตรงข้ามสวนธารณะ)

ต.พนัส อ.พนัสนิคม จ.ชลบุรี 20140

โทร. (038) 461050, 461350, 462036 โทรสาร (038) 462037

19. บริษัท ราชาแมชีนเนอรี่ จำกัด

267/1-10 ถ. มิตรภาพ อ.เมือง จ.ขอนแก่น

โทร. 225256, 221303, 221190, 221193

20. ห้างหุ้นส่วนจำกัด ช. แสงยนต์

36 หมู่ 6 ตำบลไทรน้อย อำเภอปากเกร็ด จ.นนทบุรี่ 11150

21. ห้างหุ้นส่วนจำกัด ณรงค์ชัยเพชรบุรี

297 ถนนพานิชเจริญ ตำบลท่าราบ อำเภอเมือง จ.เพชรบุรี 76100

โทร. 425735, 425801

22. ห้างหุ้นส่วนจำกัด มิตรชาวนา

11 หมู่ 2 ถนนบางแวก แขวงคลองขวาง เขตภาษีเจริญ กรุงเทพฯ 10160

โทร. 4101683-4 โทรสาร. 4101685

23. ห้างหุ้นส่วนจำกัด สหลิ้มเตีย

217-7-8 ถนนมหาจักรพรรดิ์ อำเภอเมือง จ.ฉะเชิงเทรา 24000

โทร. 511383, 512773

24. ห้างหุ้นส่วนจำกัด เจริญภัณฑ์

710 หมู่ 1 ถนนพหลโยธิน ตำบลคลองขลุง อำเภอคลองขลุง จ.กำแพงเพชร 62120

โทร. 711797

- 25. บริษัท กอเลี่ยงเฮง (1997) มาร์เก็ตติ้ง จำกัด 206/2 หมู่ 6 ต. เทพนคร อำเภอเมือง จ.กำแพงเพชร 62000 โทร. (055) 722359-61,722517 โทรสาร. (055) 722518
- 26. ห้างหุ้นส่วนจำกัด ลิ้นจีนเส็ง78-80 ถนนสวรรค์วิถี อำเภอเมือง จ.นครสวรรค์ 60000โทร. 212357
- 27. บริษัท ซี.อาร์.แทรกเตอร์ จำกัด191/1 ก. ถ. ยุติธรรม อ.เมือง จ.ชัยภูมิ 36000โทร. (044) 812864, 811633 โทรสาร. (044) 811635

ภาคผนวก ข.

มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม มอก. 1350-2539 รถแทรกเตอร์เดินตาม

1. ขอบข่าย

- 1.1 มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมนี้กำหนด ส่วนประกอบและการทำ คุณลักษณะที่ ต้องการเครื่องหมายและฉลาก การชักตัวอย่างและเกณฑ์ตัดสิน และการทดสอบรถ แทรกเตอร์เดินตาม
- 1.2 มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมนี้ครอบคลุมเฉพาะรถแทรกเตอร์เดินตามที่ไม่มีเพลา คำนวยกำลัง

2. บทนิยาม

ความหมายของคำที่ใช้ในมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมนี้ มีดังต่อไปนี้

- 2.1 รถแทรกเตอร์เดินตาม หมายถึง รถ 2 ล้อ ที่สับเปลี่ยนเป็นล้อเหล็กหรือล้อยางได้ ใช้ เครื่องยนต์ดีเซลขนาดเล็กเป็นเครื่องยนต์ต้นกำลัง ความเร็วไม่เกิน 25 กิโลเมตรต่อ ชั่วโมง ใช้เป็นต้นกำลังในการลากจูงเครื่องมือเกษตรกรรม เช่น ไถหัวหมู เครื่องหยอด เมล็ดพืช รถลากจูง
- 2.2 กำลังที่กำหนดต่อเนื่อง หมายถึง กำลังเพลาของเครื่องยนต์ที่ทำงานในช่วงเวลาหนึ่งติด ต่อกันตามที่ผู้ทำกำหนด
- 2.3 ใหลดเต็ม หมายถึง ใหลดที่ให้กับเครื่องยนต์ในการทำงานด้วยความเร็วรอบที่กำหนด และให้กำลังที่กำหนดต่อเนื่อง
- 2.4 ความเร็วรอบที่กำหนด หมายถึง ความเร็วรอบของเครื่องยนต์ที่เพลาข้อเหวี่ยงในสภาพ มีโหลดเต็มตามที่ผู้ทำกำหนด

3. ส่วนประกอบและการทำ

- 3.1 ฐานรองรับเครื่องยนต์ต้นกำลัง ต้องสามารถปรับระยะห่างได้ การทดสอบให้ทำโดยการตรวจพินิจ
- 3.2 ห้องเกียร์ ต้องสามารถตรวจระดับน้ำมันหล่อลื่นและถ่ายเปลี่ยนน้ำมันหล่อลื่นได้ สะดวก

การทดสอบให้ทำโดยการตรวจพินิจ

- 3.3 พูลเลย์ห้องเกียร์ ต้องมีฝาครอบ การทดสอบให้ทำโดยการตรวจพินิจ
- 3.4 จุดพ่วงอุปกรณ์ ต้องเป็นไปตาม มอก.781
- 3.5 หน้าแปลนล้อ ต้องเป็นไปตาม มอก.783

- 3.6 สายพานตัววีส่งกำลัง ต้องเป็นไปตาม มอก.146
- 3.7 ระบบห้ามล้อ ต้องสามารถห้ามล้อได้ในทุกเกียร์ การทดสอบให้ทำโดยการตรวจพินิจ

4. คุณลักษณะที่ต้องการ

4.1 กลไกบังคับเลี้ยว

เมื่อทดสอบตามข้อ 7.2 ล้อเหล็กข้างซ้ายของรถแทรกเตอร์เดินตามต้องหยุดหมุนเมื่อ บีบคันบังคับเลี้ยวซ้าย และล้อเหล็กข้างขวาของรถแทรกเตอร์เดินตามต้องหยุดหมุน เมื่อบีบคันบังคับเลี้ยวขวา

4.2 ความเร็วสูงสุด

ความเร็วสูงสุดของรถแทรกเตอร์เดินตามต้องไม่เกิน 25 กิโลเมตรต่อชั่วโมง การทดสอบให้ปฏิบัติตามข้อ 7.3

4.3 การถ่ายทอดกำลัง

การสูญเสียเนื่องจากความเสียดทานในการถ่ายทอดกำลัง (FL) ต้องไม่เกิน 1.12 กิโล วัตต์ การทดสอบให้ปฏิบัติตามข้อ 7.4

4.4 ความทนทานต่อการใช้งาน

เมื่อให้โหลดแก่รถแทรกเตอร์เดินตามเป็นเวลา 6 ชั่วโมง ความแตกต่างระหว่างอุณหภูมิ ของน้ำมันหล่อลื่นในห้องเกียร์กับอุณหภูมิของอากาศที่วัดทุกๆ 6 ชั่วโมง ต้องไม่เกิน 50 องศาเซลเซียส เมื่อครบ 6 ชั่วโมงแล้ว รถแทรกเตอร์เดินตามต้องไม่เสียหาย และกลไก บังคับเลี้ยวยังต้องเป็นไปตามข้อ 4.1

การทดสอบปฏิบัติตามข้อ 7.5

4.5 การกันน้ำของซีลเพลาล้อ

เมื่อทดสอบตามข้อ 7.6 แล้ว น้ำมันหล่อลื่นที่เพลาล้อทั้ง 2 ข้างต้องไม่รั่วซึม โคลนต้อง

5. เครื่องหมายและฉลาก

- 5.1 ที่รถแทรกเตอร์เดินตามทุกคัน อย่างน้อยต้องมีเลข อักษร หรือเครื่องหมายแจ้งราย ละเอียดต่อไปนี้ให้เห็นได้ง่าย ชัดเจน และถาวร
  - (1) คำว่า "รถแทรกเตอร์เดินตาม"
  - (2) แบบ (model)
  - (3) ปีที่ทำ หรือรหัสรุ่นที่ทำ
  - (4) ชื่อผู้ทำหรือโรงงานที่ทำ หรือเครื่องหมายการค้าที่จดทะเบียน

- 5.2 รถแทรกเตอร์เดินตามทุกคัน ต้องมีคู่มือแนะนำการใช้ซึ่งอย่างน้อยต้องมีรายละเอียดดัง ต่อไปนี้
  - (1) คำว่า "รถแทรกเตอร์เดินตาม"
  - (2) พิกัดและชนิดของเครื่องยนต์ต้นกำลัง
  - (3) แบบ
  - (4) ข้อกำหนดรายละเอียดของรถแทรกเตอร์เดินตาม ตามภาคผนวก ก.
  - (5) กราฟแสดงสมรรถนะซึ่งแสดงความสัมพันธ์ระหว่างคำต่างๆ สำหรับเกียร์เดินหน้า แต่ละเกียร์ซึ่งได้จากการทดสอบตามภาคผนวก ข. ดังนี้
    - (5.1) กำลังฉุดลากกับแรงฉุดลาก
    - (5.2) อัตราการลื่นของล้อรถแทรกเตอร์เดินตามกับแรงฉุดลาก
    - (5.3) อัตราการใช้น้ำมันเชื้อเพลิงจำเพาะกับแรงฉุดลาก
  - (6) การใช้งาน วิธีการปรับแต่ง และความปลอดภัยในการใช้งาน
  - (7) การบำรุงรักษา
  - (8) รูปแสดงชิ้นส่วนประกอบ พร้อมทั้งรายชื่อและหมายเลขชิ้นส่วน
- 5.3 ในกรณีที่ใช้ภาษาต่างประเทศ ต้องมีความหมายตรงกับภาษาไทยที่กำหนดไว้ข้างต้น
- 5.4 ผู้ทำผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่เป็นไปตามมาตรฐานนี้ จะแสดงเครื่องหมายมาตรฐาน กับผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมนั้นได้ ต่อเมื่อได้รับใบอนุญาตจากคณะกรรมการมาตรฐาน ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมแล้ว

6. การชักตัวอย่างและเกณฑ์ตัดสิน

- 6.1 รุ่นในที่นี้ หมายถึง รถแทรกเตอร์เดินตามแบบเดียวกัน ที่ทำหรือส่งมอบหรือซื้อขายใน ระยะเวลาเดียวกัน
- 6.2 การชักตัวอย่างและเกณฑ์ตัดสิน ให้เป็นไปตามแผนการชักตัวอย่างที่กำหนดต่อไปนี้ หรืออาจใช้แผนการชักตัวอย่างอื่นที่เทียบเท่ากันทางวิชาการกับแผนที่กำหนดไว้
  - 6.2.1 การชักตัวอย่าง ชักตัวอย่างโดยวิธีสุ่มจากรุ่นเดียวกันจำนวน 1 ตัวอย่าง
  - 6.2.2 เกณฑ์ตัดสิน

ตัวอย่างรถแทรกเตอร์เดินตามต้องเป็นไปตามข้อ 3. ข้อ 4. และข้อ 5. จึงจะถือว่า รถแทรกเตอร์เดินตามรุ่นนั้นเป็นไปตามมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมนี้

7. การทดสอบ

- 7.1 เครื่องมือและอุปกรณ์
  - 7.1.1 เครื่องยนต์ดีเซลขนาดตาม มอก.787 ที่มีกำลังที่กำหนดต่อเนื่องซึ่งใช้กับรถ แทรกเตอร์เดินตามตามที่ผู้ทำระบุ
  - 7.1.2 แท่นทดสอบแบบติดตั้งอยู่กับที่
  - 7.1.3 ใดนาโมมิเตอร์ชนิดกลไกห้ามล้อ (Prony brake dynamometer) ที่ผิดพลาดได้ไม่ เกิน ± ร้อยละ 2 หรืออุปกรณ์อื่นที่ให้ผลเทียบเท่า
  - 7.1.4 อุปกรณ์วัดความเร็วรอบที่ผิดพลาดได้ไม่เกิน ± ร้อยละ 2
  - 7.1.5 เครื่องวัดแรงบิดที่ผิดพลาดได้ไม่เกิน ± ร้อยละ 2
- 7.2 การทดสอบกลไกบังคับเลี้ยว
  - 7.2.1 การเตรียมการทดสอบ
    ติดตั้งรถแทรกเตอร์เดินตามพร้อมล้อเหล็กเข้ากับแท่นทดสอบแบบติดตั้งอยู่กับที่
    โดยล้อเหล็กต้องไม่สัมผัสพื้น
  - 7.2.2 วิธีทดสอบ
    - 7.2.2.1 เลื่อนคันเกียร์ของรถแทรกเตอร์เดินตามไปที่เกียร์ 1
    - 7.2.2.2 ให้เครื่องยนต์ต้นกำลังทำงานที่ความเร็วร้อยละ 75 ของความเร็วรอบที่ กำหนด
    - 7.2.2.3 บีบคันบังคับเลี้ยวซ้ายค้างไว้ 1 นาที ตรวจพินิจว่าล้อเหล็กข้างซ้ายของ รถแทรกเตอร์เดินตามหยุดหมุนหรือไม่
    - 7.2.2.4 คลายคันบังคับเลี้ยวซ้าย แล้วบีบคันบังคับเลี้ยวขวาค้างไว้ 1 นาที ตรวจพินิจ ว่าล้อเหล็กข้างขวาของรถแทรกเตอร์เดินตามหยุดหมุนหรือไม่
- 7.3 การทดสอบความเร็วสูงสุด
  - 7.3.1 การเตรียมการทดสอบ เตรียมการทดสอบเช่นเดียวกับข้อ 7.2.1
  - 7.3.2 วิลีทดสคบ
    - 7.3.2.1 เลื่อนคันเกียร์ของรถแทรกเตอร์เดินตามไปที่เกียร์ที่ให้ความเร็วสูงสุด
    - 7.3.2.2 ให้เครื่องยนต์ต้นกำลังทำงานที่ความเร็วรอบที่กำหนด
    - 7.3.2.3 วัดความเร็วรอบของเพลาล้อรถแทรกเตอร์เดินตาม (N) เป็นรอบต่อนาที่
    - 7.3.2.4 คำนวณความเร็วสูงสุด เป็นกิโลเมตรต่อชั่วโมง จากสูตร

ความเร็วสูงสุด = 0.06 π DN

เมื่อ D คือ เส้นผ่านศูนย์กลางของล้อรถแทรกเตอร์เดินตาม เป็นเมตร

7.4 การทดสอบการถ่ายทอดกำลัง

- 7.4.1 การเตรียมการทดสอบ
  - 7.4.1.1 ติดตั้งรถแทรกเตอร์เดินตามเข้ากับแท่นทดสอบแบบติดตั้งอยู่กับที่
  - 7.4.1.2 ถอดล้อทั้ง 2 ข้างของรถแทรกเตอร์เดินตามออก
  - 7.4.1.3 ติดตั้งอุปกรณ์วัดความเร็วรอบเพื่อวัดความเร็วรอบของพูลเลย์เครื่องยนต์
  - 7.4.1.4 ติดตั้งเครื่องวัดแรงบิดเพื่อวัดแรงบิดของเพลาขับพูลเลย์เครื่องยนต์
- 7.4.2 วิธีทดสอบ
  - 7.4.2.1 เลื่อนคันเกียร์ของรถแทรกเตอร์เดินตามไปที่เกียร์ 1
  - 7.4.2.2 ให้เครื่องยนต์ต้นกำลังเดินเบาเป็นเวลา 15 นาที แล้วค่อยๆ เพิ่มความเร็ว รอบให้ได้ร้อยละ 75 ของความเร็วรอบที่กำหนด
  - 7.4.2.3 บันทึกความเร็วรอบพูลเลย์ของเครื่องยนต์ (Ne) เป็นรอบต่อนาที และแรงบิด ที่เพลาขับพูลเลย์เครื่องยนต์ (Te) เป็นกิโลนิวตันเมตร
  - 7.4.2.4 คำนวณการสูญเสียเนื่องจากความเสียดทานในการถ่ายทอดกำลัง (FL) เป็น กิโลวัตต์ จากสูตร

 $FL = 0.104 (Ne \times Te)$

- 7.5 การทดสอบความทนทานต่คการใช้งาน
  - 7.5.1 การเตรียมการทดสอบ
    - 7.5.1.1 ติดตั้งรถแทรกเตอร์เดินตามเข้ากับแท่นทดสอบแบบติดตั้งอยู่กับที่
    - 7.5.1.2 ถอดล้อทั้ง 2 ข้างของรถแทรกเตอร์เดินตามออก
    - 7.5.1.3 ต่อเพลาล้อของรถแทรกเตอร์เดินตามกับไดนาโมมิเตอร์ชนิดกลไกห้ามล้อ
  - 752 วิลีทดสคาเ
    - 7.5.2.1 เลื่อนคันเกียร์ของรถแทรกเตอร์เดินตามไปที่เกียร์ 1
    - 7.5.2.2 ให้เครื่องยนต์ต้นกำลังเดินเบาเป็นเวลา 15 นาที แล้วค่อยๆ เพิ่มความเร็ว รอบให้ได้ร้อยละ 75 ของความเร็วรอบที่กำหนด ค่อยๆ เพิ่มโหลดให้เพลาล้อ ทั้ง 2 ข้างข้างละเท่าๆ กันหรือใกล้เคียงกันจนเครื่องยนต์ต้นกำลังให้กำลังร้อย ละ 80 ของกำลังสูงสุดที่รอบนั้น
    - 7.5.2.3 คงโหลดดังกล่าวไว้เป็นเวลา 6 ชั่วโมง พร้อมกับบีบคันบังคับเลี้ยวซ้ายค้างไว้ 5 วินาที และบีบคันบังคับเลี้ยวขวาค้างไว้ 5 วินาที สลับกันทุกๆ 30 วินาที วัด อุณหภูมิของน้ำมันหล่อลื่นในห้องเกียร์ และอุณหภูมิของบรรยากาศทุกๆ

ชั่วโมง เมื่อครบ 6 ชั่วโมงแล้วตรวจพินิจความเสียหายของรถแทรกเตอร์ เดินตาม

7.5.2.4 นำรถแทรกเตอร์เดินตามไปทดสอบตามข้อ 7.2 อีกครั้ง

7.6 การทดสอบการกันน้ำของซีลเพลาล้อ

7.6.1 การเตรียมการทดสอบ

- 7.6.1.1 จัดเตรียมบ่อโคลนทดสอบที่มีโคลนซึ่งประกอบด้วยดินเหนียวและน้ำในอัตรา ส่วนหนึ่งต่อสามโดยน้ำหนัก โดยดินเหนียวที่ใช้ต้องประกอบด้วยทรายร้อย ละ 10 ถึงร้อยละ 30 โดยน้ำหนัก ตะกอนทรายร้อนละ 10 ถึงร้อยละ 30 โดย น้ำหนัก และอนุภาคดินเหนียวร้อยละ 50 ถึงร้อยละ 70 โดยน้ำหนัก หรือใช้ ดินชุดที่มีส่วนประกอบดับกล่าว เช่น ดินชุดรังสิต ท่าเรือ สบปราบ เชียงแสน
- 7.6.1.2 ติดล้อเหล็กเข้ากับรถแทรกเตอร์เดินตาม แล้วยึดรถแทรกเตอร์เดินตามเข้ากับ แท่นยึดให้ล้อเหล็กหมุนได้อย่างอิสระ โดยให้ตัวรถอยู่ในแนวระดับและระดับ โคลนอยู่สูงถึงแนวแกนเพลาล้อ

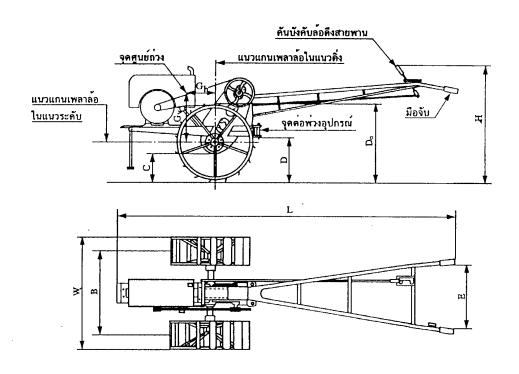
7.6.2 วิลีทดสคาเ

- 7.6.2.1 เลื่อนคันเกียร์ของรถแทรกเตอร์เดินตามไปที่เกียร์ที่ให้ความเร็วสูงสุด
- 7.6.2.2 ให้เครื่องยนต์ต้นกำลังทำงานที่ความเร็วรอบร้อยละ 75 ของความเร็วรอบที่ กำหนด
- 7.6.2.3 สังเกตที่เพลาล้อทั้ง 2 ข้างว่ามีน้ำมันหล่อลื่นรั่วซึมออกมาหรือไม่ ถ้ามีการรั่ว ซึมเกิดขึ้นให้บันทึกเวลาที่เริ่มเดินเครื่องจนถึงขณะที่เกิดการรั่วซึม แล้วหยุด ทดสอบ
- 7.6.2.4 ถ้าไม่มีการรั่วซึมตามข้อ 7.6.2.3 ให้ทดสอบต่อไปจนครบ 6 ชั่วโมง
- 7.6.2.5 เมื่อทดสอบครบ 6 ชั่วโมงแล้ว ให้ดับเครื่องยนต์ต้นกำลัง ยกรถแทรกเตอร์ เดินตามขึ้นจากบ่อโคลนทดสอบและล้างให้สะอาด ถอดซีลเพลาล้อออก แล้วตรวจพินิจว่าโคลนผ่านซีลเพลาล้อเข้าไปในห้องเกียร์หรือไม่

ภาคผนวก ก.

ข้อกำหนดรายละเอียดของรถแทรกเตอร์เดินตาม (ข้อ 5.2 (4))

ก.1 มิติของรถแทรกเตอร์เดินตาม ดังรูปที่ ก.1

เมื่อ B คือ ช่วงกว้างของล้อวัดจากตำแหน่งกึ่งกลาง (ในกรณีที่ปรับช่วยกว้างได้	
ให้ระบุช่วงกว้างต่ำและสูงสุด)	มิลลิเมตร
C คือ ระยะห่างต่ำสุดจากพื้นดิน	มิลลิเมตร
D คือ ความสูงของจุดต่อพ่วงอุปกรณ์วัดจากตำแหน่งต่ำสุด	มิลลิเมตร
Do คือ เส้นผ่านศูนย์กลางภายนอกของล้อเหล็กของรถแทรกเตอร์เดินตาม	มิลลิเมตร
E คือ ระยะห่างระหว่างปลายคันบังคับ	มิลลิเมตร
Gh คือ ระยะห่างตามแนวระดับระหว่างจุดศูนย์ถ่วงกับแนวแกนเพลาล้อ	
ในแนวดิ่ง	มิลลิเมตร
Gv คือ ระยะห่างตามแนวดิ่งระหว่างจุดศูนย์ถ่วงกับแนวแกนเพลาล้อ	
ในแนวระดับ	มิลลิเมตร
H คือ ความสูงของคันเกียร์หรือคันบังคับล้อดึงสายพานขณะอยู่ที่	
ตำแหน่งสูงสุด	มิลลิเมตร
L คือ ความยาวทั้งหมด	มิลลิเมตร
W คือ ช่วงกว้างของล้อวัดจากขอบนอก	มิลลิเมตร
รูปที่ ก.1 มิติของรถแทรกเตอร์เดินตาม	
(ข้อ ก.1)	

ก.2 รายละเอียดของรถแทรกเตอร์เดินตาม ดังตารางที่ ก.1

ตารางที่ ก.1 รายละเอียดของรถแทรกเตอร์เดินตาม (ข้อ ก.2)

ชนิดของคลัตช์หลัก				
ระบบเกียร์เปลี่ยนความเร็ว		🗖 เลื่อนขบกัน (sliding)		
		บ ขบกันคงที่ (constant mesh)		
			ทั้ง 2 ลักษณะ	
ความเร็วเกียร์เดินหน้า	ความเร็ว	1	ความเร็วรอบของเครื่องยนต์	
ตำแหน่งเกี่ยร์	กิโลเมตรต่อชั่วโมง รอบต่อนาที่		รอบต่อนาที	
เกียร์ 1				
เกียร์ 2				
เกียร์ 3				
เกียร์ 4				
เกียร์ 5				
เกียร์ 6				
ความเร็วเกียร์ถอยหลัง เกียร์ 1				
ความเร็วเกียร์ถอยหลัง เกียร์ 2				
ชนิดของคลัตช์เลี้ยว				
เพลาล้อ		ขนาด	มิลลิเมตร	
		🔲 เพลา 🔲 เพลาหกเหลี่ยมด้าน		
		เท่า		
ล้อยาง		ขนาด		
		ชนิด		
		ความด้	ันลมเมกะพาสคัล	
ชนิดของห้ามล้อ				
มวลของรถแทรกเตอร์เดินตามไม่รวมเครื่องยนต์ต้นกำลัง ในสภาพทำงานโดยไม่ต่อพ่วง				
อุปกรณ์กิโลกรัม ชนิดของน้ำมันหล่อลื่นในห้องเกียร์				
ปริมาณน้ำมันหล่อลื่นในห้องเกียร์			ลูกบาศก์เดซิเมตร (ลิตร)	

สายพาน	ชื่อขนาด
	ความยาวมิลลิเมตร
	จำนวนเส้น
เส้นผ่านศูนย์กลางภายนอกของพูลเลย์เครื่องยนต์ต้นกำลังมิลลิเมตร	
เส้นผ่านศูนย์กลางภายนอกของพูลเลย์รถแทรกเตอร์เดินเ	ทามมิลลิเมตร

ภาคผนวก ข. การทดสอบเพื่อสร้างกราฟแสดงสมรรถนะ (ข้อ 5.2(5))

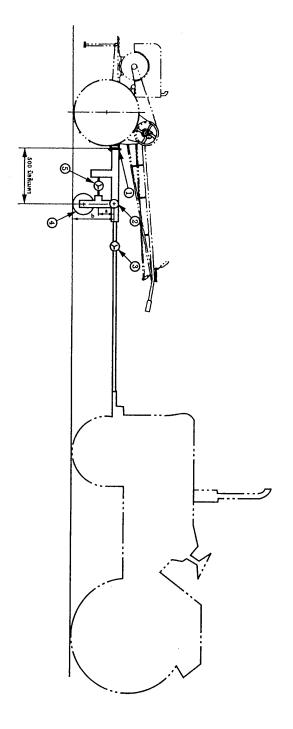
ข.1 เครื่องมือและอุปกรณ์

- ข.1.1 รถแทรกเตอร์หรือรถกำหนดโหลด (loading car) ที่มีมวลไม่น้อยกว่า 2 เท่าของมวล รวมของรถแทรกเตอร์เดินตามที่จะทดสอบกับเครื่องยนต์ต้นกำลัง
  - ข.1.2 เครื่องยนต์ต้นกำลัง
- ข.1.3 อุปกรณ์วัดแรงฉุดลากที่ผิดพลาดได้ไม่เกิน ± ร้อยละ 2 โดยมีรายละเอียดแสดงดัง รูปที่ ข.1 อุปกรณ์วัดแรงฉุดลากต้องมีล้อช่วยรับแรงกดขณะฉุดลากซึ่งสามารถปรับความสูงได้เพื่อ ที่จะทำให้แนวของแรงฉุดลากขนานกับพื้นทดสอบ โดยโหลดเซลล์ X จะวัดแรงฉุดลากหลัก และ โหลดเซลล์ Y จะวัดแรงต้านทานการเคลื่อนที่ของล้อช่วยรับแรงกด
- ข.1.4 อุปกรณ์วัดอัตราการใช้น้ำมันเชื้อเพลิงที่วัดได้ละเอียดถึง 0.1 ลูกบาศก์เดซิเมตรต่อ ชั่วโมง
- ข.1.5 อุปกรณ์วัดความเร็วในการเคลื่อนที่ของรถแทรกเตอร์เดินตามที่ผิดพลาดได้ไม่เกิน ± ร้อยละ 2
  - ข.1.6 อุปกรณ์วัดความเร็วรอบของเพลาพูลเลย์ห้องเกียร์ที่ผิดพลาดได้ไม่เกิน $\pm$ ร้อยละ 2
  - ข.1.7 ล้อยางใหม่ 1 คู่ ที่มีข้อกำหนดตามที่ผู้ทำรถแทรกเตอร์เดินตามระบุ
  - ข.1.8 เครื่องวัดอุณหภูมิ ความดัน และความชื้นสัมพัทธ์ของบรรยากาศ

ข.2 การเตรียมการทดสอบ

- ข.2.1 จัดพื้นทดสอบคอนกรีตซึ่งมีความราบเรียบสม่ำเสมอ แห้ง และยาวไม่น้อยกว่า 50
  - ข.2.2 ติดล้อยางเข้ากับรถแทรกเตอร์เดินตาม

- ข.2.3 ติดตั้งอุปกรณ์วัดความเร็วรอบของเพลาพูลเลย์ห้องเกียร์ อุปกรณ์วัดความเร็วใน การเคลื่อนที่ของรถแทรกเตอร์เดินตาม และอุปกรณ์วัดอัตราการใช้น้ำมันเชื้อเพลิง ข.3 วิจีทดสอง
  - ข.3.1 บันทึกอุณหภูมิ ความดัน และความชื้นสัมพัทธ์ของบรรยากาศ
- ข.3.2 ให้เครื่องยนต์ต้นกำลังเดินเบาเป็นเวลา 15 นาที แล้วค่อยๆ เพิ่มความเร็วรอบให้ได้ ร้อยละ 75 ของความเร็วรอบที่กำหนด
- ข.3.3 เดินรถแทรกเตอร์เดินตามตัวเปล่าโดยใช้เกียร์ 1 ด้วยความเร็วการเคลื่อนที่ต่ำที่สุด เท่าที่จะทำได้เพื่อบันทึกความเร็วรอบของเพลาพูลเลย์ห้องเกียร์และความเร็วในการเคลื่อนที่ของ รถแทรกเตอร์เดินตาม ขณะไม่มีโหลด
  - ข.3.4 ต่อพ่วงรถแทรกเตอร์หรือรถกำหนดโหลดกับอุปกรณ์วัดแรงฉุดลาก ตามรูปที่ ข.1

(1) จุดพ่วงรถแทรกเตอร์เดินตาม

(2) จุดหมุน

(3) โหลดเซลล์ X

(4) ล้อช่วยรับแรงกด

(5) โหลดเซลล์ Y

รูปที่ ข.1 อุปกรณ์วัดแรงฉุดลาก

(ข้อ ข.1.3 ข้อ ข.3.4 และข้อ ข.4 (1))

- ข.3.5 ให้รถแทรกเตอร์เดินตามลากรถแทรกเตอร์หรือรถกำหนดโหลดไปบนพื้นทดสอบ โดยใช้ เกียร์ต่ำสุด และปรับความเร็วรอบเครื่องยนต์ให้ได้ร้อยละ 75 ของความเร็วรอบที่กำหนด แล้วหา ค่าต่างๆ ต่อไปนี้ที่ภาวะคงตัว
  - (1) แรงฉุดลาก
  - (2) ความเร็วในการเคลื่อนที่ของรถแทรกเตอร์เดินตาม
  - (3) อัตราการลื่นของล้อรถแทรกเตอร์เดินตาม
  - (4) อัตราการใช้น้ำมันเชื้อเพลิงจำเพาะ
- ข.3.6 ทดสอบและห่าค่าต่างๆ ตามข้อ ข.3.5 โดยปรับโหลดให้แก่รถแทรกเตอร์เดินตามเพิ่มขึ้น เรื่อยๆ จนกระทั่งเครื่องยนต์ดับหรืออัตราการลื่นของรถแทรกเตอร์เดินตามเป็นร้อยละ 100 ทั้งนี้จะ ต้องปรับโหลดอย่างน้อย 5 ระดับ
- ข.3.7 ทดสอบตามข้อ ข. 3.3 ถึงข้อ ข.3.6 จนครบทุกเกียร์เดินหน้า ข.4 วิธีคำนวณ

คำนวณค่าต่างๆ จากสูตรดังนี้

(1) แรงฉุดลาก กิโลนิวตัน = f1 + f2 $\left(rac{a}{b}
ight)$

เมื่อ f1 คือ แรงวัดที่วัดได้จากโหลดเซลล์ X เป็นกิโลนิวตัน

- f2 คือ แรงที่วัดได้จากโหลดเซลล์ Y เป็นกิโลนิวตัน
- a คือ ระยะแนวดิ่งจากโหลดเซลล์ Y ถึงจุดหมุน เป็นเมตร (ดูรูปที่ ข.1 ประกอบ)
- b คือ ระยะแนวดิ่งจากพื้นถึงจุดหมุน เป็นเมตร (ดูรูปที่ ข.1 ประกอบ)
- (2) กำลังฉุดลาก กิโลวัตต์
  - = แรงฉุดลากเป็นกิโลนิวตัน x ความเร็วขณะฉูดลากเป็นกิโลเมตรต่อชั่วโมง

3.6

(3) อัตราการลื่นของล้อรถแทรกเตอร์เดินตาม ร้อยละ

$$= (Gwo - GoW) \times 100$$

Gwo

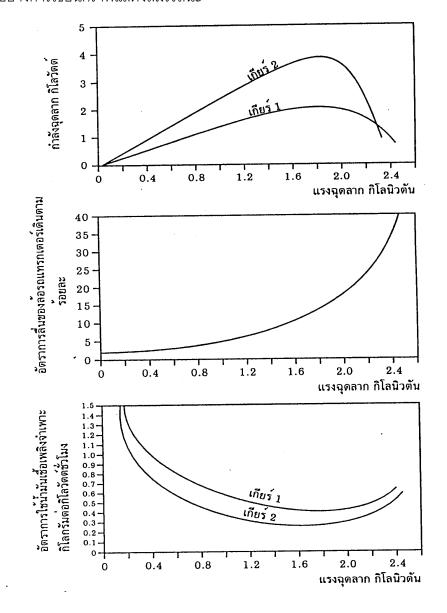
เมื่อ G คือ ความเร็วรอบของเพลาพูลเลย์ห้องเกียร์ขณะมีโหลด เป็นรอบต่อนาที
Go คือ ความเร็วรอบของเพลาพูลเลย์ห้องเกียร์ขณะไม่มีโหลด เป็นรอบต่อนาที
W คือ ความเร็วในการเคลื่อนที่ของรถแทรกเตอร์เดินตามขณะมีโหลด เป็น
กิโลเมตรต่อชั่วโมง

Wo คือ ความเร็วในการเคลื่อนที่ของรถแทรกเตอร์เดินตามขณะไม่มีโหลด เป็น กิโลเมตรต่อชั่วโมง

(4) อัตราการใช้น้ำมันเชื้อเพลิงจำเพาะ กิโลกรัมต่อกิโลวัตต์ชั่วโมง = อัตราการใช้น้ำมันเชื้อเพลิง เป็นกิโลกรัมต่อชั่วโมง กำลังฉุดลาก เป็นกิโลวัตต์

ข.5 นำค่าที่วัดหรือคำนวณได้ไปเป็นข้อมูลในการเขียนกราฟแสดงมรรถนะดังตัวอย่าง

ตัวอย่างการเขียนกราฟแสดงสมรรถนะ

สถานที่ทด	สอบ
วัน เดือน โ	ปีที่ทดสอบ
สภาพบรรเ	
อุณหภูมิ	องศาเซลเซียส ความดันเมกะพาสคัล ความชื้นสัมพัทธ์ร้อยละ
ผู้ทดสอบ	1
	2
	3

ภาคผนวก ค.

มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม มอก.781-2539 จุดพ่วงอุปกรณ์สำหรับรถแทรกเตอร์เดินตาม

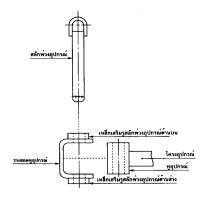
1. ขอบข่าย

1.1 มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมนี้กำหนดรายละเอียดของจุดอุปกรณ์สำหรับรถแทรกเตอร์ เดินตาม โดยกำหนดมิติและเกณฑ์ความคลาดเคลื่อน ส่วนประกอบ วัสดุและการทำ ลักษณะทั่วไปๆ ความคลาดเคลื่อนของแกนรูสลักพ่วงอุปกรณ์และแกนรูเหล็กเสริมรูสลักพ่วงอุปกรณ์ เครื่องหมายและฉลาก การชักตัวอย่างและเกณฑ์ตัดสิน และการทดสอบ

2. บทนิยาม

ความหมายของคำที่ใช้ในมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมนี้ มีดังต่อไปนี้ (ดูรูปที่ 1)

- 2.1 จุดพ่วงอุปกรณ์สำหรับรถแทรกเตอร์เดินตาม ซึ่งต่อไปในมาตรฐานนี้จะเรียกว่า "จุดพ่วง" หมายถึง ส่วนประกอบที่ติดตั้งที่ด้านท้ายรถแทรกเตอร์เดินตาม มีลักษณะเป็นรางสำหรับ สอดหูอุปกรณ์ต่างๆ ที่ใช้กับรถแทรกเตอร์เดินตาม และมีรูสำหรับใส่สลักพ่วงอุปกรณ์เพื่อ ยึดอุปกรณ์กับจุดพ่วงเข้าด้วยกัน
- 2.2 อุปกรณ์ หมายถึง เครื่องมือที่ใช้ร่วมกับรถแทรกเตอร์เดินตาม เช่น ไถ คราด รถพ่วง
- 2.3 หูอุปกรณ์ หมายถึง ส่วนของอุปกรณ์ที่นำมาพ่วงกับรถแทรกเตอร์เดินตามที่จุดพ่วงมี
  ลักษณะเป็นแท่งทรงกระบอก มีรูตรงกลางสำหรับใส่สลักพ่วงอุปกรณ์ (ดูภาพผนวก ก.)
- 2.4 สลักพ่วงอุปกรณ์ หมายถึง สลักที่ใช้ยึดหูอุปกรณ์ต่างๆ กับจุดพ่วงเข้าด้วยกัน เพื่อใช้อุปกรณ์ และรถแทรกเตอร์เดินตามทำงานร่วมกันได้

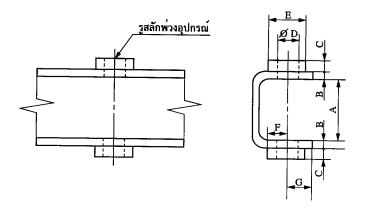

รูปที่ 1 จุดพ่วง หูอุปกรณ์ และสลักพ่วงอุปกรณ์ (ข้อ 2.)

3. มิติและเกณฑ์ความคลาดเคลื่อน

3.1 มิติและเกณฑ์ความคลาดเคลื่อนของจุดพ่วงให้เป็นไปตามตารางที่ 1 และการทดสอบให้ ทำโดยการวัดด้วยเครื่องวัดที่วัดได้ละเอียดถึง 0.5 มิลลิเมตร

ตารางที่ 1 มิติและเกณฑ์ความคลาดเคลื่อน (ข้อ 3.1)

ระยะระหว่างกลางรูสลักพ่วงอุปกรณ์แต่ละรูต้องไม่น้อยกว่า 50 มิลลิเมตร

	<u> </u>	ı
มิติ	เกณฑ์ที่กำหนด	เกณฑ์ความคลาดเคลื่อน
	มิลลิเมตร	มิลลิเมตร
ความกว้างภายในราง (A)	76.0	+3.0
	76.0	0
ความหนาของราง (B)	8.0	+1.0
	6.0	0
ความหนาเหล็กเสริมรูสลักพ่วงอุปกรณ์ (C)	14.0	±2.0
เส้นผ่าศูนย์กลางรูสลักพ่วงอุปกรณ์ (ф D)	พ่วงอุปกรณ์ (ф D)	
	26.0	0
ความกว้างหรือเส้นผ่าศูนย์กลางภายนอก	44.0	-
เหล็กเสริมรูสลักพ่วงอุปกรณ์ (E) ไม่น้อยกว่า	44.0	
ระยะจากแกนรูสลักพ่วงอุปกรณ์ถึงผนังด้านใน		
(วัดส่วนที่เป็นเส้นตรง) (F) ไม่น้อยกว่า	23.0	-
ระยะจากแกนรูสลักพ่วงอุปกรณ์ถึงปลายราง	25.0	
(G) ไม่น้อยกว่า	25.0	-

4. ส่วนประกอบ วัสดูและการทำ

4.1 ส่วนประกอบ

จุดพ่วง อย่างน้อยต้องประกอบด้วยรางสอดหูอุปกรณ์และเหล็กเสริมรูสลักพ่วงอุปกรณ์

4.2 วัสดุ

วัสดุที่ใช้ทำรางสอดหูอุปกรณ์ให้ไว้เป็นข้อแนะนำดังนี้

- 4.2.1 กรณีรางสอดหูอุปกรณ์ทำโดยการขึ้นรูป วัสดุที่ใช้ควรเป็นเหล็กกล้าละมุนรีดร้อน ตาม มอก.528 ชนิดเหล็กแผ่นหนา ชั้นคุณภาพ HR4
- 4.2.2 กรณีรางสอดหูอุปกรณ์ทำโดยการเชื่อม วัสดุที่ใช้ควรเป็นเหล็กแผ่น ตาม JIS G 3101 สัญลักษณ์ SS41

4.3 การทำ

- 4.3.1 รางสอดหูอุปกรณ์จะมีรูสลักพ่วงอุปกรณ์กี่รูก็ได้ แต่ต้องมีรูสลักพ่วงอุปกรณ์ 1 รู อยู่ในแนวกึ่งกลางตัวรถแทรกเตอร์เดินตาม
- 4.3.2 รางสอดหูอุปกรณ์ ถ้าทำโดยการขึ้นรูปให้ทำจากเหล็กกล้าแผ่นเดียว ถ้าทำโดย การเชื่อมราอยู่เชื่อมต้องเรียบร้อยและสม่ำเสมอ
- 4.3.3 การเชื่อมเหล็กเสริมรูสลักพ่วงอุปกรณ์ ต้องกระทำโดยให้มีความยาวรอยเชื่อมไม่ น้อยกว่าร้อยละ 50 ของความยาวเส้นรอบวงภายนอก

การทดสอบให้ทำโดยการตรวจพินิจ

5. คุณลักษณะที่ต้องการ

- 5.1 ลักษณะทั่วไป
  - แง่มุมต่างๆ ของจุดพ่วงต้องไม่มีคม ไม่เป็นสนิมขุม ไม่ปริ ไม่แตกร้าวการทดสอบให้ทำ โดยการพินิจ
- 5.2 ความคลาดเคลื่อนของแกนรูสลักพ่วงอุปกรณ์และแกนรูเหล็กเสริมรูสลักพ่วงอุปกรณ์ แกนรูสลักพ่วงอุปกรณ์และแกนรูเหล็กเสริมรูสลักพ่วงอุปกรณ์ด้านบนและด้านล่างต้อง อยู่ในแนวเดียวกัน โดยเมื่อทดสอบตามข้อ 8.1 แล้ว สลักทดสอบต้องผ่านรูสลักพ่วง อุปกรณ์ได้โดยไม่ติดขัด

6. เครื่องหมายและฉลาก

- 6.1 ที่จุดพ่วงทุกชุด อย่างน้อยต้องมีเลข อักษร หรือเครื่องหมายแจ้งรายละเอียดต่อไปนี้ให้ เห็นได้ง่าย ชัดเจนและถาวร
  - (1) รหัสรุ่นที่ทำ
  - (2) ชื่อผู้ทำหรือโรงงานที่ทำ หรือเครื่องหมายการค้าที่จดทะเบียน

- 6.2 ที่ภาชนะบรรจุจุดพ่วงทุกหน่วย อย่างน้อยต้องมีเลข อักษร หรือเครื่องหมายแจ้ง รายละเอียดต่อไปนี้ให้เห็นได้ง่าย ชัดเจน
  - (1) คำว่า "จุดพ่วงอุปกรณ์สำหรับรถแทรกเตอร์เดินตาม"
  - (2) จำนวน
  - (3) รหัสรุ่นที่ทำ
  - (4) ชื่อผู้ทำหรือโรงงานที่ทำ หรือเครื่องหมายค้าที่จดทะเบียน
  - (5) ประเทศที่ทำ
- 6.3 ในกรณีที่ใช้ภาษาต่างประเทศ ต้องมีความหมายตรงกับภาษาไทยที่กำหนดไว้ข้างต้น
- 6.4 ผู้ทำผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่เป็นไปตามมาตรฐานนี้ จะแสดงเครื่องหมายมาตรฐานกับ ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมนั้นได้ ต่อเมื่อได้รับใบอนุญาตจากคณะกรรมการมาตรฐานผลิต ภัณฑ์อุตสาหกรรมแล้ว

7. การชักตัวอย่างและเกณฑ์ตัดสิน

- 7.1 รุ่น ในที่นี้ หมายถึง จุดพ่วงที่ทำโดยกรรมวิธีเดียวกัน ที่ทำหรือส่งมอบหรือซื้อขายในระยะ เวลาเดียวกัน
- 7.2 การซัดตัวอย่างและเกณฑ์ตัดสิน ให้เป็นไปตามแผนการซักตัวอย่างที่กำหนดต่อไปนี้ หรือ อาจใช้แผนการซักตัวอย่างอื่นที่เทียบเท่ากันทางวิชาการกับแผนที่กำหนดไว้

7.2.1 การซักตัวอย่าง

ชักตัวอย่างโดยวิธีสุ่มจากรุ่นเดียวกัน ตามจำนวนที่กำหนดในตารางที่ 2 ตารางที่ 2 แผนการซักตัวอย่าง

(ข้อ 7.2.1 และข้อ 7.2.2)

ขนาดรุ่น ชุด	ขนาดตัวอย่าง	เลขจำนวนที่ยอมรับ
ไม่เกิน 500	2	0
เกิน 500	8	1

722 เกณฑ์ตัดสิน

จำนวนตัวอย่างที่ไม่เป็นไปตามข้อ 3. ข้อ 4.1 ข้อ 4.3 ข้อ 5. และข้อ 6. ในแต่ละ รายการ ต้องไม่เกินเลขจำนวนที่ 2 จึงจะถือว่าจุดพ่วงรุ่นนั้นเป็นไปตามมาตรฐาน ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมนี้

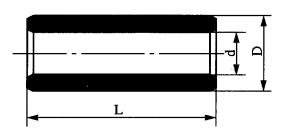
8. การทดสอบ

8.1 ความคลาดเคลื่อนของแกนรูสลักพ่วงอุปกรณ์และแกนรูเหล็กเสริมสลักพ่วงอุปกรณ์สอด สลักทดสอบซึ่งมีเส้นผ่าศูนย์กลาง 25.5 $\frac{{}^+0.1}{0}$ มิลลิเมตร และมีความยาวไม่น้อยกว่า 150 มิลลิเมตร ผ่านรูสลักพ่วงอุปกรณ์จากด้านบนลงมา แล้วตรวจพินิจ

ภาคผนวก ก. มิติและเกณฑ์ความคลาดเคลื่อนของหูอุปกรณ์ (ข้อ 2.3)

ก.1 เพื่อให้อุปกรณ์ต่างๆ ใช้ร่วมกับจุดพ่วงตามที่กำหนดในมาตรฐานนี้ได้ มิติและเกณฑ์ ความคลาด เคลื่อนของหูอุปกรณ์ แนะนำให้เป็นไปตามตารางที่ ก. 1

ตารางที่ ก. 1 มิติและเกณฑ์ความคลาดเคลื่อนของหูอุปกรณ์ (ข้อ ก.1)

มิติ	เกณฑ์ที่กำหนด	เกณฑ์ความคลาดเคลื่อน
	มิลลิเมตร	มิลลิเมตร
เส้นผ่าศูนย์กลางภายใน (d)	00.0	+0.5
	26.0	0
เส้นผ่าศูนย์กลางภายใน (D)	43.0	±2.0
ความยาว (L)	74.0	-2.0

ภาคผนวก ฆ.

มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม มอก. 783-2539 หน้าแปลนล้อสำหรับรถแทรกเตอร์เดินตาม

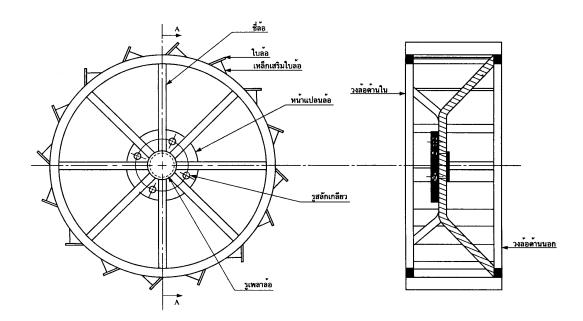
1. ขอบข่าย

1.1 มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมนี้กำหนด มิติและเกณฑ์ความคลาดเคลื่อน วัสดุ
คุณลักษณะที่ต้องการเครื่องหมายและฉลาก การซักตัวอย่างและเกณฑ์ตัดสิน และการ
ทดสอบหน้าแปลนล้อสำหรับแทรกเตอร์เดินตาม

2. บทนิยาม

ความหมายของคำที่ใช้ในมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมนี้ มีดังต่อไปนี้

2.1 หน้าแปลนล้อสำหรับรถแทรกเตอร์เดินตาม ซึ่งต่อไปในมาตรฐานนี้จะเรียกว่า "หน้าแปลน ล้อ" หมายถึง ส่วนกลางของล้อรถแทรกเตอร์เดินตาม (ดังตัวอย่างในรูปที่ 1) ซึ่งยึดประกอบ หน้าแปลนเพลาล้อโดยสลักเกลียว

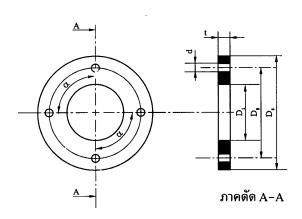
ภาคตัด A-A

รูปที่ 1 ตัวอย่างล้อรถแทรกเตอร์เดินตาม (ข้างซ้าย)
(ข้อ 2.1)

3. มิติและเกณฑ์ความคลาดเคลื่อน

3.1 มิติและเกณฑ์ความคลาดเคลื่อนของหน้าแปลนล้อ ให้เป็นไปตามตารางที่ 1
 การทดสอบให้ทำโดยการวัดด้วยเครื่องวัดที่วัดได้ละเอียดถึง 0.1 มิลลิเมตรสำหรับวัดมิติ และเครื่องวัดแบบผ่านและไม่ผ่านสำหรับเพลาและเกลียว 4 รูวัดมุมระหว่างรูสลักเกลียว (α) และความสัมพันธ์กับรูเพลา (ดูรูปในตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 มิติและเกณฑ์ความคลาดเคลื่อน (ข้อ 3.1)

มิติ	เกณฑ์ที่กำหนด	เกณฑ์ความคลาดเคลื่อน
	มิลลิเมตร	มิลลิเมตร
เส้นผ่านศูนย์กลางรูเพลา (D₁)		1
- กรณีเพลากลม	60.0	±1.0
- กรณีเพลาหกเหลี่ยม	70.0	0
เส้นผ่านศูนย์กลางวงกลมพิตซ์ (D ₂)	115.0	±0.5
เส้นผ่านศูนย์กลางหน้าแปลนล้อ (D₃) ไม่น้อยกว่า	142.0	-
เส้นผ่านศูนย์กลางรูสลักเกลียว (d)	13.0	±0.2
ความหน้าแปลนล้อ (t)		±1.0
- กรณีไม่มีการเสริมความแข็งแรง	9.0	
- กรณีมีการเสริมความแข็งแรง	6.0	0
จำนวนรูสลักเกลี่ยว	4 ភ្ន	-
มุมระหว่างรูสลักเกลียว (α)	90 องศา	±0.5 องศา

4. วัสดุ

4.1 หน้าแปลนล้อ ควรทำด้วยเหล็กกล้าละมุนรีดร้อนตาม มอก. 528 ชนิดแผ่นหนา ชั้นคุณภาพ HR2

5. คุณลักษณะที่ต้องการ

5.1 ลักษณะทั่วไป หน้าแปลนล้อต้องไม่โก่ง ไม่งอ ไม่บิด และแง่มุมต่างๆ ของหน้าแปลนล้อต้องไม่มีคม ไม่เป็น สนิมขุม ไม่ปริ ไม่แตก

การทดสคบให้ทำโดยการตรวจพินิจ

6. เครื่องหมายและฉลาก

- 6.1 ที่หน้าแปลนล้อทุกอันอย่างน้อยต้องมี เลข อักษร หรือเครื่องหมายแจ้งรายละเอียดต่อไปนี้ให้ เห็นได้ง่าย ชัดเจนและถาวร
  - (1) รหัสรุ่นที่ทำ
  - (2) ชื่อผู้ทำหรือโรงงานที่ทำ หรือเครื่องหมายการค้าที่จดทะเบียน ในกรณีที่ใช้ภาษาต่างประเทศ ต้องมีความหมายตรงกับภาษาไทยที่กำหนดไว้ข้างต้น
- 6.2 ผู้ทำผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่เป็นไปตามมาตรฐานนี้ จะแสดงเครื่องหมายมาตรฐานกับผลิต ภัณฑ์อุตสาหกรรมนั้นได้ ต่อเมื่อได้รับใบอนุญาตจากคณะกรรมการมาตรฐานผลิตภัณฑ์ อุตสาหกรรมแล้ว

7. การซักตัวอย่างและเกณฑ์ตัดสิน

- 7.1 รุ่นในที่นี้ หมายถึง หน้าแปลนล้อที่ทำจากวัสดุเดียวกัน โดยกรรมวิธีเดียวกัน ที่ทำหรือส่ง มอบหรือซื้อขายในระยะเวลาเดียวกัน
- 7.2 การชักตัวอย่างและเกณฑ์ตัดสิน ให้เป็นไปตามแผนการชักตัวอย่างที่กำหนดต่อไปนี้ หรือ อาจใช้แผนการชักตัวอย่างอื่นที่เทียบเท่ากันทางวิชาการกับแผนที่กำหนดไว้
  - 7.2.1 การซักตัวอย่าง

ชักตัวอย่างโดยวิธีสุ่มจากรุ่นเดียวกันตามจำนวนที่กำหนดในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แผนการชักตัวอย่าง

(ข้อ 7.2.1 และข้อ 7.2.2)

ขนาดรุ่น อัน	ขนาดตัวอย่าง อัน	เลขจำนวนที่ยอมรับ
ไม่เกิน 500	2	0
ไม่เกิน 500	8	1

7.2.2 เกณฑ์ตัดสิน

จำนวนตัวอย่างที่ไม่เป็นไปตามข้อ 3.1 ข้อ 5. และข้อ 6. ในแต่ละรายการต้องไม่เกิน เลขจำนวนที่ยอมรับที่กำหนดในตารางที่ 2 จึงจะถือว่าหน้าแปลนล้อรุ่นนั้นเป็นไปตามมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมนี้

ภาคผนวก ง. คณะทำงานภาคเอกชน

- คุณสุวิทย์ เทอดเทพพิทักษ์
   บริษัท จักรเพชรแทรคเตอร์ จำกัด
   290/89 ถ.สุขาภิบาล 3 สะพานสูง บางกุ่ม กรุงเทพฯ 10240
   โทร. 3730593. 3730569. 3736676 โทรสาร. 3730525
- คุณชัชวาลย์ นารายพิทักษ์, คุณธีรวัฒน์ นารายพิทักษ์, คุณมรกต กลับดี ห้างหุ้นส่วนจำกัด สามัคคีโลหะกิจ
   166 หมู่ 8 ถนนสุขสวัสดิ์ 72 ตำบลบางครุ
   อำเภอพระประแดง จ.สมุทรปราการ 10130
   โทร. 4635602 โทรสาร. 4637472
- คุณปรีชา อัศวราชันย์
   ห้างหุ้นส่วนจำกัด จ.เจริญชัย (นายเจ่า) อยุธยา
   58/7 ถนนโรจนะ ตำบลไผ่ลิง อำเภอเมือง จ.อยุธยา 13000
   โทร. (035) 241852, 241942 โทรสาร. (035) 243008
- คุณมนตรี สากลบรรเจิด, คุณธรรมศักดิ์ สากลบรรเจิด, คุณไพโรจน์ สากลบรรเจิด
  บริษัท อินเตอร์การเกษตร จำกัด
   260/1 ถนนสิงห์วัฒน์ ตำบลบ้านคลอง อำเภอเมือง
   พิษณุโลก 65000
- โทร. (056) 222513, 222703 โทรสาร. (056) 221-817
- คุณชาคริต จุลลวาทีเลิศ
   ห้างหุ้นส่วนจำกัด มุ้ยเล้งอุตสาหกรรม
   18/1 หมู่ 3 ถนนบางนา-ตราด อำเภอบางพลี
   จ.สมุทรปราการ 10540
   โทร. 3128234-6, 7400887, 7400890 โทรสาร. 7400889, 3128247
- คุณมังกร ลิมปนะโชคชัย
   บริษัท รุ่งเพชรเอ็นจิเนียริ่ง จำกัด
   129/3 หมู่ 4 ถ.เพชรเกษม ต.อ้อมน้อย
   อ.กระทุ่มแบน สมุทรสาคร
   โทร. 4205378-84 โทรสาร. 4205376

- คุณธีระศักดิ์ แซ่ก่อ, คุณดวงนภา คงรัตน์
   บริษัท กอเลี่ยงเฮง (1997) มาร์เก็ตติ้ง จำกัด
   206/2 หมู่ 6 ต. เทพนคร อ.เมือง จ.กำแพงเพชร 62000
   โทร. (055) 722359-61 . 722517 โทรสาร. (055) 722518
- คุณอภิสิทธิ์ ไทเศรษฐวัฒนกุล
  บริษัท ไทยแทรกเตอร์อุตสาหกรรม จำกัด
  289 ซอยบัญชา ถนนสุขสวัสดิ์ อำเภอเมือง
  จ. สมุทรปราการ 10270
  โทร. 4625592 โทรสาร.4258536
- คุณชัยรัตน์ ชัยวิวัฒนา, คุณเดชนะ สยามวาลา บริษัท ซี.อาร์.แทรกเตอร์ จำกัด
   191/1 ก. ถ. ยุติธรรม อ. เมือง จ. ชัยภูมิ 36000
   โทร. (044) 812864, 811633 โทรสาร. (044) 811635
- 10. คุณชาตรี จุลลวาทีเลิศ
  บริษัท อุตสาหกรรมเฟืองเกียร์ จำกัด
  111 หมู่ 2 ต. ชุมแสง อ. วังจันทร์ จ.ระยอง 21210
  โทร. (038) 666044, 273250-7, 01-2549089
  โทรสาร. (038) 666044
- 11. คุณยงยุทธ เนียมทรัพย์
  บริษัท สามมิตรมอเตอร์สแมนูแฟคเจอริ่ง จำกัด
  39 หมู่ 12 ถ. เพชรเกษม ต. อ้อมน้อย
  อ. กระทุ่มแบน จ. สมุทรสาคร 74130
  โทร. 4200027, 4201971-2, 4201967, 4201975-6 ต่อ 1504
  (01) 8470398 โทรสาร. 4201875
- 12. คุณอนุศักดิ์ ซื่อตรง
  บริษัท เอ เอส ที อินดัสทรี จำกัด
  43/5 หมู่ 3 ซอยวัดสว่างอารมณ์
  ต. บางแก้ว อ. นครชัยศรี จ. นครปฐม
  โทร. (034) 222826, 222827
  โทรสาร (034) 325029

13. คุณกรชนินทร์ โอภาสเสถียร
บริษัท เค แอนด์ โอ เอ็นจิเนียริ่ง จำกัด
59/166 หมู่บ้านวิสุทธาวิลล์ ซอย 17
หมู่ที่ 7 ถ. รามอินทรา เขตคันนายาว แขวงคันนายาว กรุงเทพฯ 10230
โทร. 9179125-6 โทรสาร. 9179131

ภาคผนวก จ. สูตรการคำนวณเฟืองเกียร์ในโปรแกรม Excel

	А	В
1	module,m	
2	number of pinion teeth,Z1	
3	pitch diameter of pinion	=B1*B2
4	number of gear teeth,Z2	
5	pitch diameter of gear	=B1*B4
6	gear ratio,i	=B4/B2
7	standard centre distance,a0	=0.5*B1*(B2+B4)
8	actual centre distance,a	
9	pressure angle, degree	20
10	pressure angle, radian	=B9*2*22/(7*360)
11	inv pressure angle	=TAN(B10)-B10
12	working pressure angle, radian	=ACOS(B7*COS(B10)/B8)
13	inv working presure angle	=TAN(B12)-B12
14	sum of profile correction factor	=(B13-B11)*(B2+B4)/(2*TAN(B10))
15	pinion correction factor	=B14/(B6+1)+0.5*(B6-1)/(B6+1)
16	gear correction factor	=B14-B15
17	topping, mm.	=B7+B14*B1-B8
18	pinion diameter, mm	=B3+2*B1*B1+2*B15*B1-2*B17
19	gear diameter, mm	=B5+2*B1+2*B16*B1-2*B17
20	number of measured pinion teeth	
21	pinion tooth distance	=B1*COS(B10)*((B20-0.5)*22/7+B2*B13)+2*B15*B1*
		SIN(B10)
22	number of measured gear teeth	
23	gear tooth distance	=B1*COS(B10)*((B22-0.5)*22/7+B4*B11)+2*B16*B1*
		SIN(B10)
24	pinion root circle diameter	=B3-2*(1.25-B15)*B1
25	gear root circle diameter	=B5-2*(1.25-B16)*B1